

بررسی زنجیره ارزش صنایع آسیب دیده

تاریخ گزارش ۱۶ تیر ۱۴۰۵

مجموعه آموزشی رز
ROSE ACADEMY

سلب مسئولیت

محتوای این گزارش، توسط تیم تحلیل مجموعه آموزشی رز با رعایت بی‌طرفی و دقت تهیه شده است.

با این وجود، این گزارش به تنهایی نمی‌تواند تمامی جنبه‌های لازم برای تصمیم‌گیری را پوشش دهد و به هیچ عنوان مبنای کاملی جهت خرید و فروش سهام نمی‌باشد.

مجموعه آموزشی رز، هیچ‌گونه تضمینی در مورد نتایج سرمایه‌گذاری بر مبنای محتوای این گزارش را ارائه نمی‌دهد.

این گزارش مسئولیتی در خصوص تغییرات آتی مفروضات و بروز شدن آن در آینده ندارد.

کلیه حقوق مادی و معنوی داده‌های این گزارش، متعلق به مجموعه آموزشی رز بوده و هرگونه کپی‌برداری و بازتولید آن پیگرد قانونی دارد.

.....

جنگ و پیامدهای ناشی از آن

برهم خوردن تعادل

وجود نوسانات شدید
در بازارها به دلیل
تصمیمات هیجانی

تغییر انتظارات

افزایش رفتار
محافظه کارانه و
پرهیز از ریسک

عدم قطعیت

نبود تصویری
روشن از شرایط
آینده کشور

جنگ‌ها در ادبیات اقتصاد کلان به‌عنوان «شوک‌های برون‌زا و ناگهانی» شناخته می‌شوند که به‌صورت هم‌زمان چندین متغیر کلیدی اقتصادی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. شوک ناشی از جنگ اغلب با افزایش شدید عدم قطعیت، تغییر انتظارات فعالان اقتصادی و برهم خوردن تعادل‌های کوتاه‌مدت بازارها همراه است. این اختلالات باعث ایجاد پیامدهایی در چند محور اصلی خواهد بود.

محورهای اصلی پیامدهای اقتصادی

افزایش هزینه‌ها و
ناترازی بودجه

تغییر انتظارات
و بی‌اعتمادی

کاهش تولید و
رکود اقتصادی

بحران سرمایه‌گذاری
و اشتغال

شوک بازار ارز و
افزایش تورم

کاهش تولید و رکود اقتصادی

کاهش تولید در بخش‌هایی که مستقیم و یا غیرمستقیم در معرض آسیب قرار گرفته‌اند، امری بدیهی است. نتیجه این امر، کاهش در نرخ رشد اقتصادی خواهد بود.

افزایش هزینه‌ها و ناترازی بودجه

یکی از فوری‌ترین و ملموس‌ترین اثرات جنگ، افزایش سرسام‌آور هزینه‌های عمومی است. این افزایش هزینه‌ها، فشار قابل توجهی بر منابع مالی دولت وارد کرده و کسری بودجه را تشدید می‌کند.

شوک بازار ارز و افزایش تورم

شرایط جنگی، نوسانات شدید ارزی را تشدید کرده و منجر به افت ارزش پول ملی می‌شود و به تورم دامن می‌زند. از سوی دیگر، کاهش عرضه برخی کالاها و خدمات (به دلیل اختلال در تولید یا واردات) نیز فشار تورمی ایجاد می‌کند.

بحران سرمایه‌گذاری و اشتغال

با کاهش تمایل به ریسک، سرمایه‌گذاران به سمت دارایی‌های امن‌تر حرکت می‌کنند؛ موضوعی که جریان سرمایه‌گذاری در کسب و کارهای مولد را کندتر کرده و بر اشتغال و فعالیت بنگاه‌ها اثر منفی می‌گذارد که باعث افزایش نرخ بیکاری می‌شود.

تغییر انتظارات و بی‌اعتمادی

اگر نااطمینانی و چشم‌انداز نامعلوم ادامه یابد، حتی شوک‌های اولیه کوچک نیز می‌توانند منجر به واکنش‌های افراطی و تشدید بحران شوند.

تبعات اقتصادی جنگ بر معیشت جامعه

افزایش تورم

افزایش نقدینگی در نهایت به رشد سطح عمومی قیمت‌ها و تشدید فشارهای تورمی در اقتصاد منجر خواهد شد.

افزایش چاپ پول

در شرایط محدودیت منابع مالی مورد نیاز، بخشی از این نیاز از طریق افزایش پایه پولی و خلق نقدینگی تأمین خواهد شد.

جبران خسارات

خسارات اقتصادی ناشی از جنگ، نیاز دولت به تأمین منابع برای بازسازی زیرساخت‌ها و حمایت از بخش‌های آسیب‌دیده را افزایش می‌دهد.

بیکاری

اختلال‌های ناشی از جنگ ظرفیت تولید برخی صنایع را کاهش داده و حتی شرکت‌هایی که مستقیم آسیب ندیده‌اند نیز تحت فشار فضای کلی اقتصاد با ریسک تعدیل نیرو مواجه شده‌اند.

اهمیت تصمیم‌گیری در بحران

تلاش برای حفظ سرمایه

سرمایه‌گذاران باید در ابتدا تلاش برای حفظ سرمایه داشته باشند تا از ضرر و زیان جلوگیری کنند.

بهره‌گیری از فرصت و کسب سود

بازارها در بحران می‌توانند فرصت‌های کسب سود تکرار نشدنی بوجود آورند. سیستم معاملاتی می‌تواند در پیدا کردن این فرصت‌ها کمک کننده باشد.

سیستم معاملاتی FIS

سیستم معاملاتی FIS با در نظر گرفتن پارامترهای مختلف و با رویکردی تحلیلی و داده محور، سبب کاهش ریسک در معاملات و کسب بازدهی بالاتر از شاخص‌ها می‌شود.

لزوم رویکرد تحلیلی

فعالان اقتصادی بهتر است به دور از هیجانات، رویکرد تحلیلی بر مبنای اطلاعات معتبر و واقعی اتخاذ کنند.

افزایش ریسک سیستماتیک

با شدت‌گیری تنش و درگیری نظامی ریسک در تمامی بازار افزایش می‌یابد.

نوسان و عدم اطمینان

افزایش ریسک و اخبار ضد و نقیض موجب نوسان بازارها و همچنین عدم اطمینان نسبت به آینده می‌شود.

نتایج تصمیمات درست

- ایجاد ارزش و ثروت پایدار در افق بلندمدت
- مدیریت ریسک تورم از طریق ترکیب بهینه دارایی‌ها
- ایجاد آرامش ذهنی و اطمینان خاطر در فرآیند تصمیم‌گیری مالی
- کسب بازدهی از فرصت‌های موجود در بازار

Vs

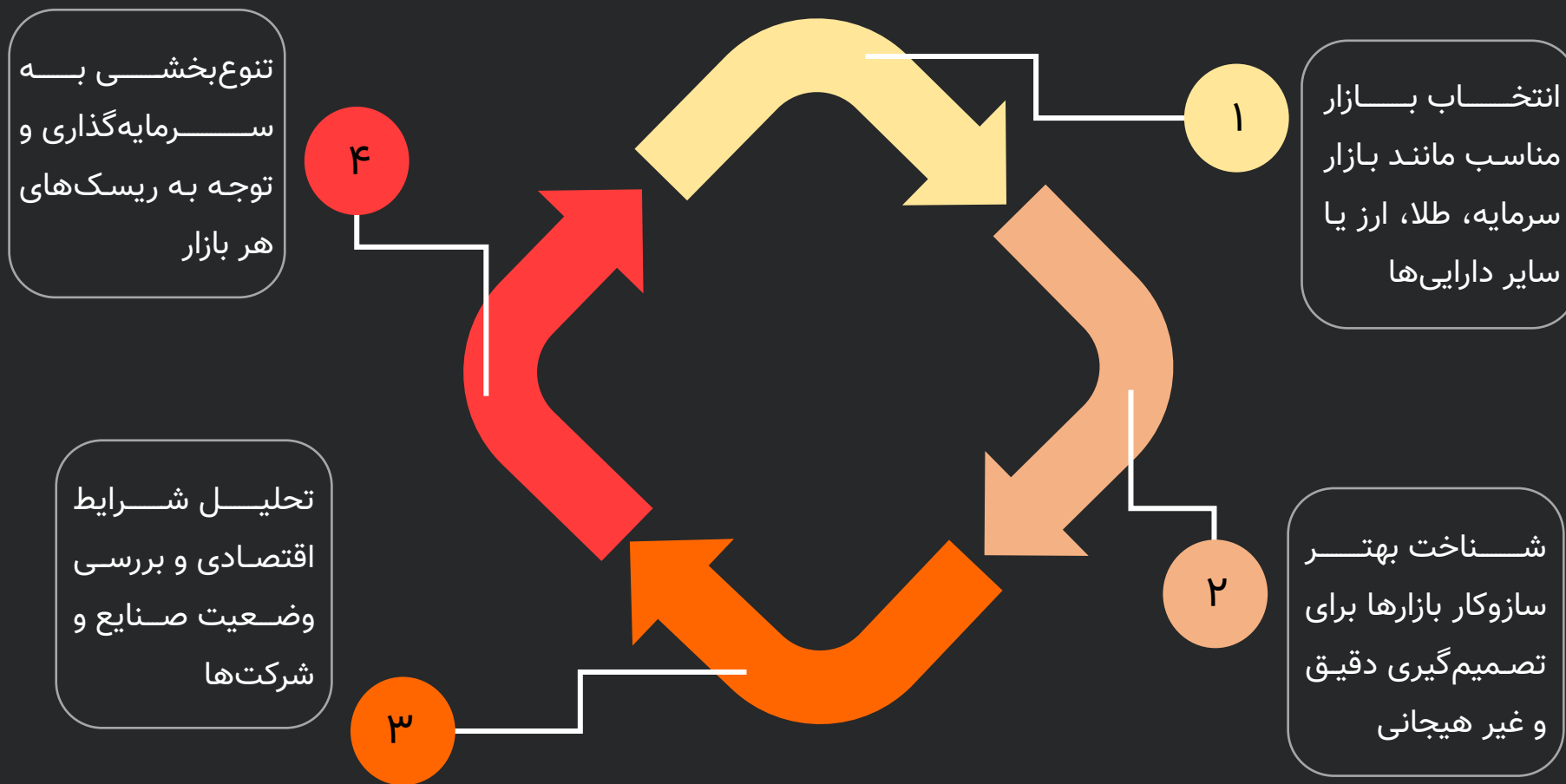
نتایج تصمیمات غلط

- از دست دادن بخش قابل توجهی از سرمایه
- کاهش قدرت خرید و آسیب‌پذیری در برابر تورم
- ایجاد استرس، فشار روحی و احساس پشیمانی
- از دست دادن فرصت‌ها و عقب ماندن از بازار

سرمایه‌گذاری هوشمند در شرایط بحران

در دوره‌هایی که اقتصاد با بحران و نوسان روبه‌روست، اهمیت سرمایه‌گذاری بیش از همیشه احساس می‌شود؛ چون هدف فقط کسب سود نیست، بلکه حفظ ارزش پول و حفظ قدرت خرید هم مطرح است. در ادامه، مهم‌ترین نکات برای یک سرمایه‌گذاری آگاهانه آورده شده است:

خسارات فیزیکی و ملموسی است که به‌طور مستقیم در اثر حملات نظامی به دارایی‌های اقتصادی وارد می‌شود.

۱. اختلال در زنجیره تامین

به مشکل برخوردن در تامین انرژی، آسیب دیدن شرکت تامین کننده مواد اولیه و یا شرکت مصرف‌کننده محصولات تولیدی آنها جهت ادامه روند تولید شرکت.

۲. افزایش هزینه حمل و نقل و لجستیک

افزایش هزینه‌های حمل و نقل به علت افزایش نرخ سوخت، آسیب به راه‌ها و...

۳. کاهش دسترسی به بازارهای کلیدی

روبه رو شدن با چالش فروش صادراتی یا داخلی به علت عدم دسترسی به بازارها

۴. آسیب به شرکت‌های سرمایه‌گذار

شرکت‌هایی که سهامدار هستند و زیرمجموعه آنها آسیب دیده‌اند مانند برخی هلدینگ‌ها و...

آسیب‌های غیر مستقیم

۱. سخت شدن شرایط تامین مالی

بانک‌ها و مؤسسات مالی با افزایش ریسک اعتباری مواجه شده و تمایل کمتری به ارائه تسهیلات و وام نشان می‌دهند.

۲. قطعی اینترنت

به علت نبود بستر اینترنت جهانی، کسب و کارهایی که راه ارتباطی آنها قطع شده است دچار مشکل می‌شوند.

۳. افزایش نوسانات در بازار ارز

منجر به افت ارزش پول ملی، تورم و همچنین افزایش هزینه واردات می‌شود.

۴. کاهش تمایل مصرف کننده

بعضی از مصارف، تقاضا کمتری پیدا میکنند و سبب افت فروش برخی صنعت‌ها می‌شوند.

آسیب از فضای کلی پیش آمده

صنایع آسیب دیده در جنگ

دگرگونی‌های اقتصادی ناشی از جنگ تنها به شاخص‌های کلان محدود نمی‌شود و به سرعت بر فعالیت‌های صنعتی و بنگاه‌های اقتصادی نیز اثر می‌گذارد. اختلال در مبادلات تجاری، نوسان هزینه‌های تأمین و تولید و تغییر اولویت‌های عملیاتی باعث می‌شود بسیاری از کسب‌وکارها ناچار به سازگاری با شرایط جدید شوند. با این حال، شدت این اثرات در میان صنایع یکسان نیست و بسته به نوع فعالیت، وابستگی به انرژی و زنجیره تأمین و میزان ارتباط با بازارهای داخلی و خارجی متفاوت است؛ موضوعی که اهمیت تصمیم‌گیری سریع، مدیریت ریسک و برنامه‌ریزی منعطف را بیش از پیش نشان می‌دهد.

همانطور که بیان شد، شرکت‌ها از منظر آسیب به ۳ دسته تقسیم می‌شوند. بعضی که آسیب مستقیم دیده‌اند، برخی آسیب غیرمستقیم و تعدادی از شرکت‌ها هم از فضای کلی پیش آمده دچار آسیب شده‌اند. در این مطلب قصد داریم تعدادی از صنایع مهم کشور را به لحاظ آسیبی که متحمل شده‌اند و شرایط زنجیره ارزش آن‌ها، بررسی کنیم.

صنایع فولاد، پتروشیمی، پالایش، داروسازی و تأمین انرژی از مهم‌ترین بخش‌های راهبردی اقتصادی ایران به شمار می‌آیند. این صنایع علاوه بر تأمین نیازهای اساسی کشور، نقش مهمی در تولید، اشتغال و پایداری فعالیت‌های اقتصادی دارند. به همین دلیل شناخت جایگاه و اهمیت آن‌ها برای درک ساختار اقتصادی کشور ضروری است.

صنعت فولاد

صنعت پتروشیمی

صنعت پالایش

صنعت داروسازی

صنایع تأمین انرژی

سایر صنایع

برخی از صنایع آسیب دیده کشور

صنعت پالایش

بخشی کلیدی در تبدیل نفت خام به فرآورده‌های سوختی که نقش مستقیمی در تأمین انرژی موردنیاز حمل‌ونقل و فعالیت‌های صنعتی دارد.

صنعت پتروشیمی

با تبدیل نفت و گاز به محصولات متنوع، مواد اولیه بسیاری از صنایع را تأمین کرده و یکی از مهم‌ترین منابع ارزآوری کشور محسوب می‌شود.

صنعت فولاد

صنعتی مادر و زیرساختی در اقتصاد که نقش مهمی در توسعه صنعتی، تأمین نهاده‌های تولید و صادرات غیرنفتی کشور دارد.

سایر صنایع

برخی صنایع دیگر نیز به‌صورت موردی دچار آسیب شده‌اند که می‌تواند به اختلال در بخش‌هایی از زنجیره تولید و فعالیت‌های اقتصادی منجر شود.

صنایع تأمین انرژی

زیرساخت اصلی تأمین انرژی که برق، آب صنعتی و سایر انرژی‌های موردنیاز فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی را فراهم می‌کند.

صنعت داروسازی

صنعتی حیاتی برای نظام سلامت که تأمین دارو و پشتیبانی از خدمات درمانی جامعه را بر عهده دارد.

بررسی صنعت آهن و فولاد

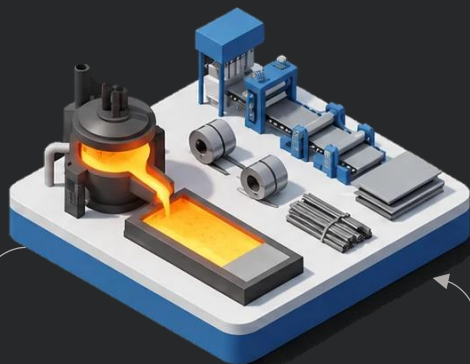
زنجیره ارزش فولاد

بازار و مصرف‌کننده

در نهایت محصولات فولادی در بخش وسیعی از صنایع مورد استفاده قرار می‌گیرد. صنایعی از قبیل ساخت و ساز، خودرو، لوازم خانگی، پروژه‌های عمرانی و زیرساخت و...

در ۱۰ ماهه نخست امسال، حجم صادرات فولاد کشور (کل فولاد میانی و محصولات فولادی) به حدود ۱۰/۶ میلیون تن به ارزش ۴/۵ میلیارد دلار رسیده است.

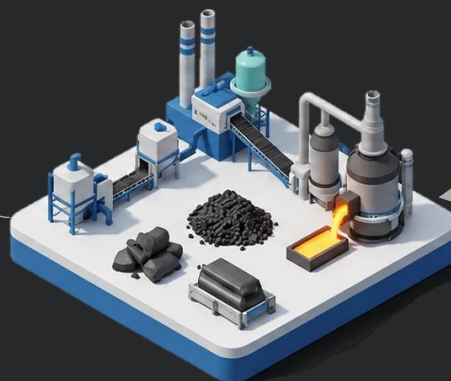
نورد و محصولات نهایی

در این مرحله شمش‌های داغ زیر غلتک‌های سنگین به شکل نهایی در می‌آیند.

در این بخش محصولات متنوعی از جمله ورق گرم، ورق سرد، ورق گالوانیزه، میلگرد (ساده و آجدار)، تیرآهن، نبشی و... تولید می‌شود.

قیمت هر تن ورق فولادی معمولاً ۲۰٪ تا ۳۵٪ گران‌تر از شمش خام است.

تبدیل شمش به ورق‌های خاص (مانند ورق خودرو یا لوله‌های نفت) ارزش افزوده را تا ۲ برابر افزایش می‌دهد.

بخش احیا و ذوب تولید آهن اسفنجی

اینجا مرحله‌ای است که بیشترین مصرف انرژی را دارد و فولاد خام تولید می‌شود.

فسبزواری و فغدیر از نمونه شرکت‌های تولید آهن اسفنجی در کشور هستند.

میزان تولید آهن اسفنجی سالانه حدود ۳۵ میلیون تن می‌باشد. صادرات در ده ماهه نخست ۱۴۰۴ ۲.۱ میلیون تن بوده است.

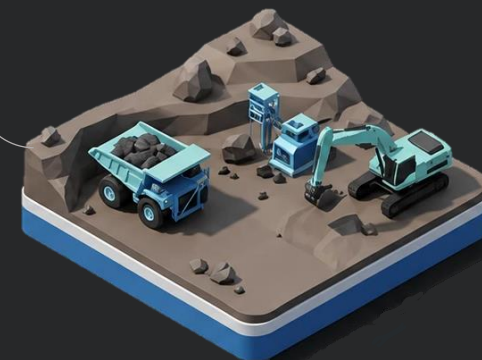
فرآوری و گندله‌سازی

این مرحله شامل تبدیل سنگ آهن به پودر غلیظ (کنسانتره) و سپس گلوله‌های پخت شده (گندله) است.

بزرگ‌ترین شرکت‌ها در این بخش، معدنی صنعتی گل‌گهر و چادرملو هستند.

میزان تولید کنسانتره و گندله در کشور سالانه به ترتیب ۵۱ و ۵۵ میلیون تن می‌باشد.

صادرات کنسانتره و گندله در ده ماهه نخست ۱۴۰۴ به ترتیب سالانه ۹.۹ و ۱۰.۷ میلیون تن می‌باشد.

استخراج سنگ آهن

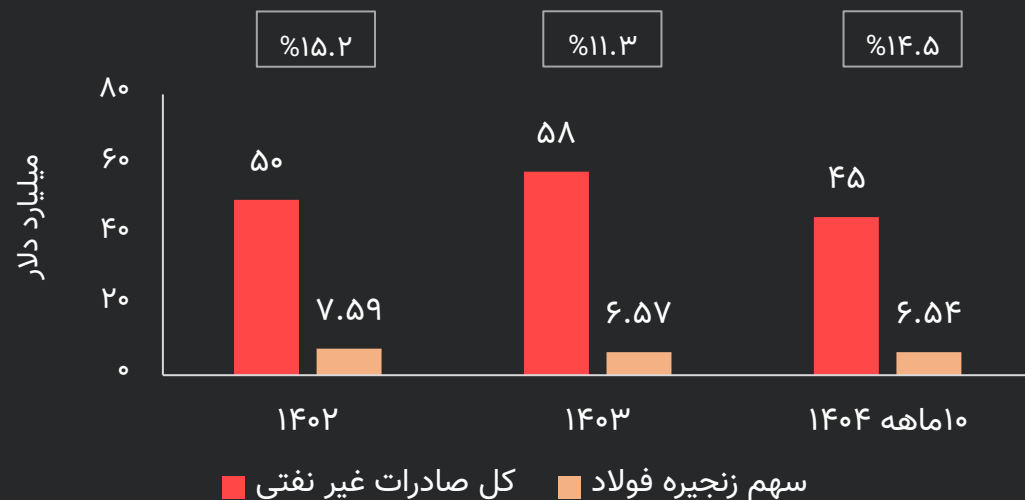
معادن گل‌گهر، چادرملو و سنگان از مهم‌ترین معادن هستند که حدود ۷۰٪ سنگ آهن در این معادن تولید می‌شود.

میزان ذخایر سنگ آهن ایران ۳ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تن می‌باشد.

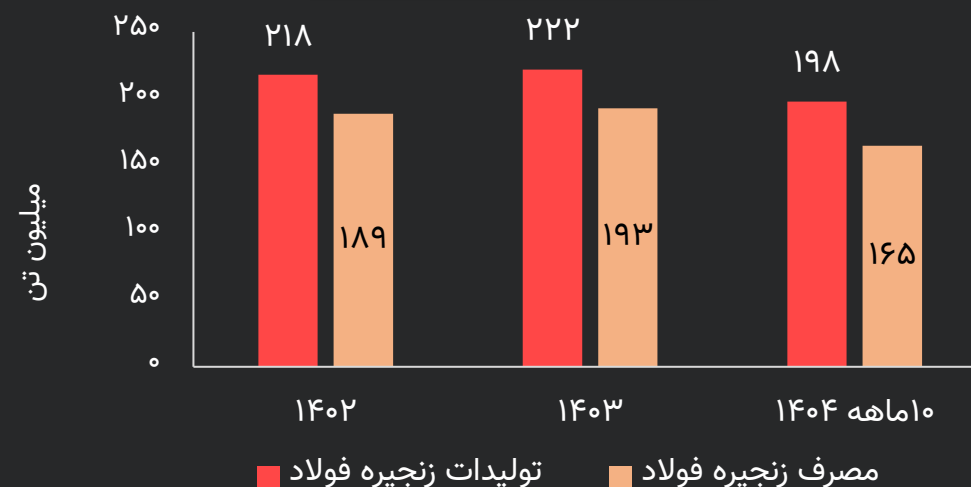
سالانه در حدود ۹۰ میلیون تن سنگ آهن در کشور استخراج می‌شود و صادرات در حدود ۳.۵ میلیون تن می‌باشد.

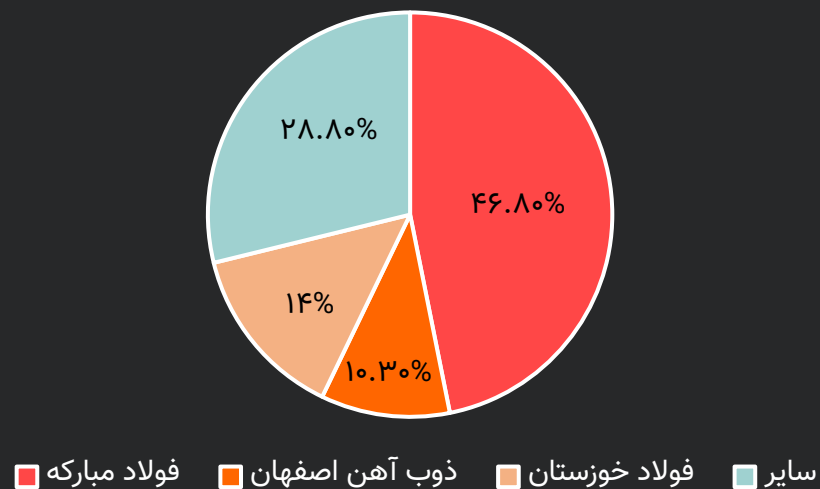
سهم زنجیره فولاد از صادرات غیر نفتی

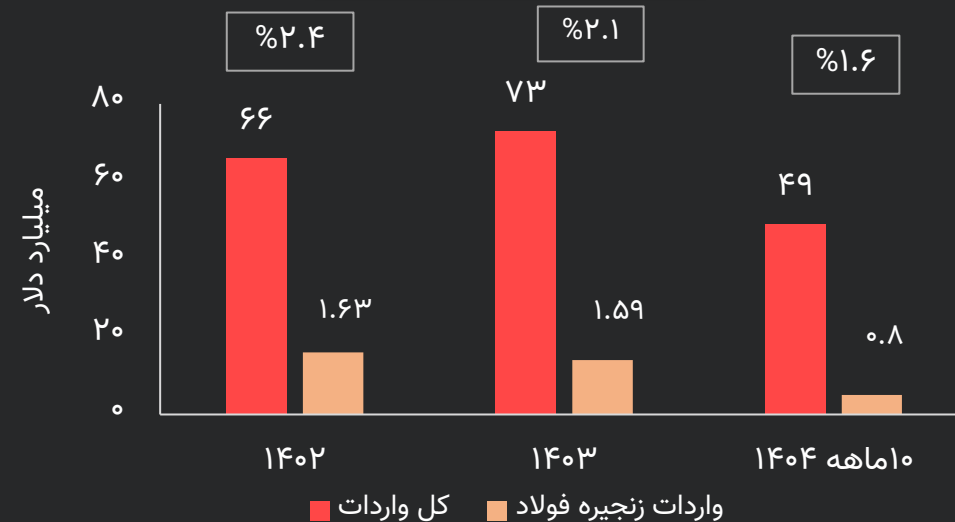
تولید و مصرف زنجیره فولاد

سهم تولید فولاد خام کشور در سال ۱۴۰۳

سهم زنجیره فولاد از کل واردات

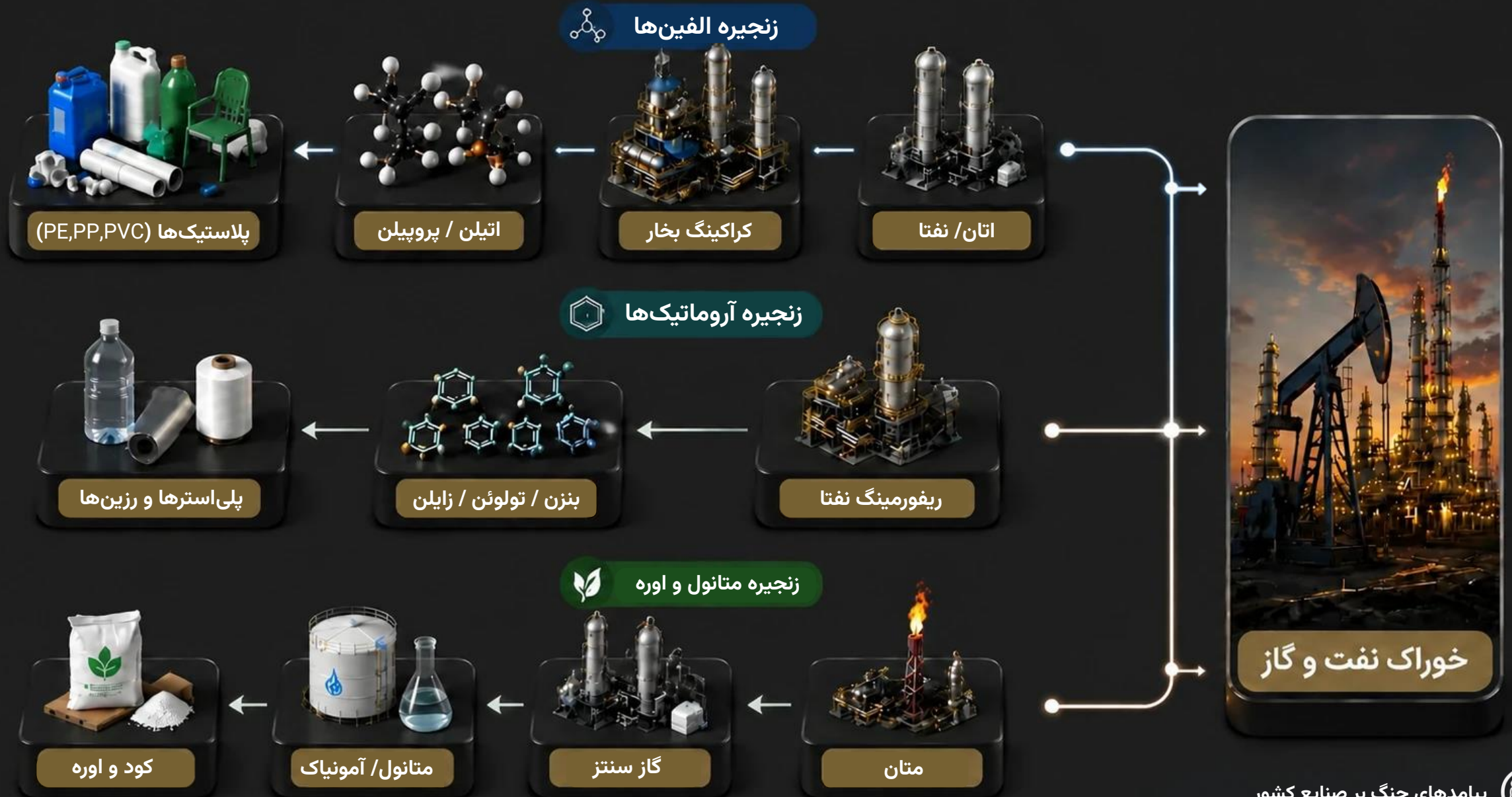

بررسی صنعت پتروشیمی

زنجیره پتروشیمی

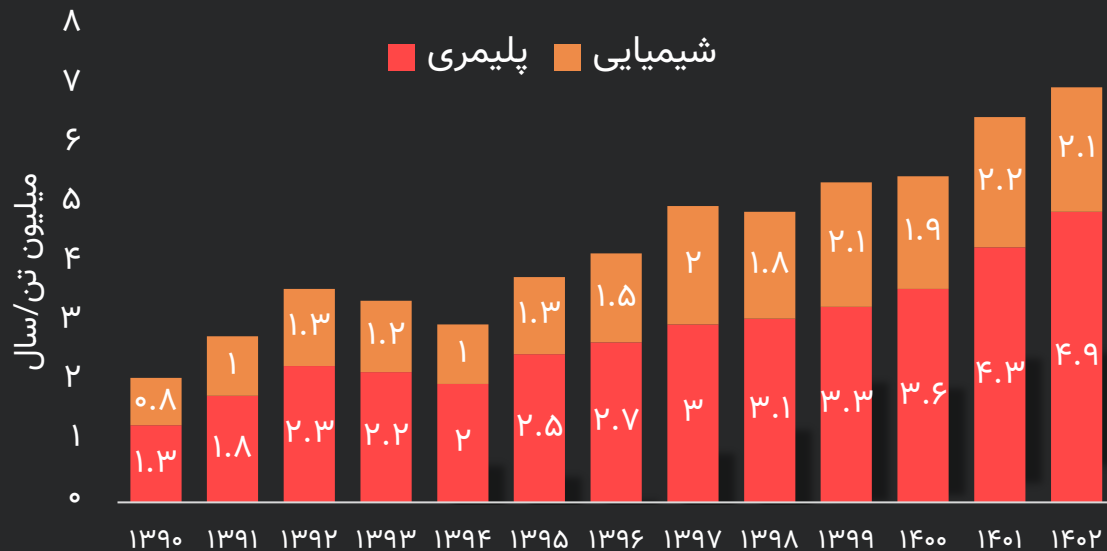

سالانه حدود ۱۰۰ میلیارد بشکه نفت و گاز در جهان مصرف می‌شود که ۹۳٪ آن در حمل‌ونقل و نیروگاه‌ها «سوزانده» می‌شود. اما صنعت پتروشیمی با جذب تنها ۷٪ از این منابع (معادل ۶,۳۷۰ میلیون بشکه) نقشی استراتژیک دارد. در این صنعت، منابع فسیلی (گازی مثل متان یا مایع مثل نفتا) به عنوان سوخت و خوراک وارد زنجیره شده و به چهار محصول مادر یعنی متانول، آمونیاک، الفین‌ها و آروماتیک‌ها تبدیل می‌شوند. اهمیت این سهم ۷ درصدی در ارزش افزوده آن است؛ پتروشیمی نفت خام و گاز را به مواد گران‌بهای تبدیل می‌کند که ارزش اقتصادی و کاربردی آن‌ها ده‌ها برابر سوختن عادی است.

ظرفیت تولید سالانه محصولات پایه ایران و کشورهای منطقه

فروش محصولات پتروشیمیایی در بورس کالا و انرژی

بررسی صنعت پالایش

زنجیره ارزش پالایش

استخراج و تولید نفت خام

در این مرحله، نفت خام توسط دکل‌های حفاری از مخازن زیرزمینی استخراج شده و پس از جداسازی اولیه، آماده انتقال به مراکز ذخیره‌سازی و پالایش می‌شود.

ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و نفت و گاز پارس از جمله شرکت‌های این بخش هستند.

میزان تولید نفت خام در کشور روزانه حدود ۳.۲ تا ۳.۵ میلیون بشکه در روز می‌باشد.

ذخیره‌سازی و تدارکات خوراک

مدیریت استراتژیک خوراک شامل انتقال توسط خطوط لوله سراسری و ذخیره‌سازی در مخازن عظیم جهت حفظ تداوم عملیات پالایشگاه‌ها و مدیریت نوسانات تقاضا و صادرات است.

پایداری خوراک پالایشگاه‌ها ضامن امنیت انرژی کشور است.

بیش از ۱۴,۰۰۰ کیلومتر خط لوله انتقال نفت خام و فرآورده در کشور فعال است.

جزیره خارگ به عنوان هاب اصلی ذخیره‌سازی و صادرات نفت خام ایران شناخته می‌شود.

فرآیند پالایش و ارتقای کیفی

در این مرحله از طریق تقطیر جزء به جزء و فرآیندهای پیچیده ثانویه (مانند FCC و هیدروکراکینگ)، نفت خام سنگین به محصولات سبک و با ارزش با استاندارد یورو ۴ و ۵ تبدیل می‌شود.

مجموع ظرفیت پالایشگاهی ایران حدود ۲/۲ میلیون بشکه در روز است.

نفت ستاره خلیج فارس به تنهایی با تولید روزانه ۴۰ میلیون لیتر بنزین، ایران را در تولید بنزین خودکفا کرده.

توزیع و لجستیک فرآورده‌ها

فرآورده‌های تولیدی شامل بنزین، گازوئیل و سوخت جت از طریق شبکه پیچیده‌ای از خطوط لوله، مخزن‌دارهای ریلی و ناوگان جاده‌ای به بیش از ۸۰ انبار نفت در سراسر کشور منتقل می‌شوند.

روزانه بیش از ۱۲ هزار نفت‌کش جاده‌پیما وظیفه سوخت‌رسانی را بر عهده دارند.

سالانه بیش از ۱۰۰ میلیارد لیتر فرآورده نفتی در سطح کشور جابجا می‌شود. این مرحله توسط شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران مدیریت می‌گردد.

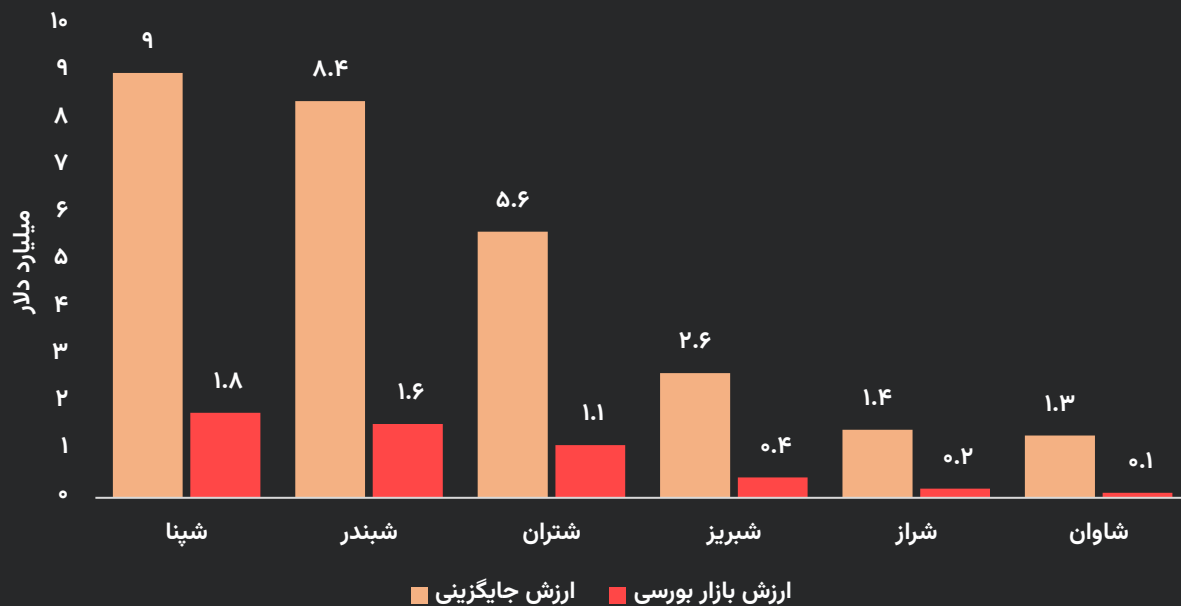
فرآیند پالایش و ارتقای کیفی

حلقه نهایی زنجیره، عرضه محصولات در جایگاه‌های سوخت، صنایع، نیروگاه‌ها و بازارهای صادراتی است. در این بخش، مدیریت مصرف و قیمت‌گذاری نقش تعیین‌کننده‌ای در اقتصاد انرژی دارد.

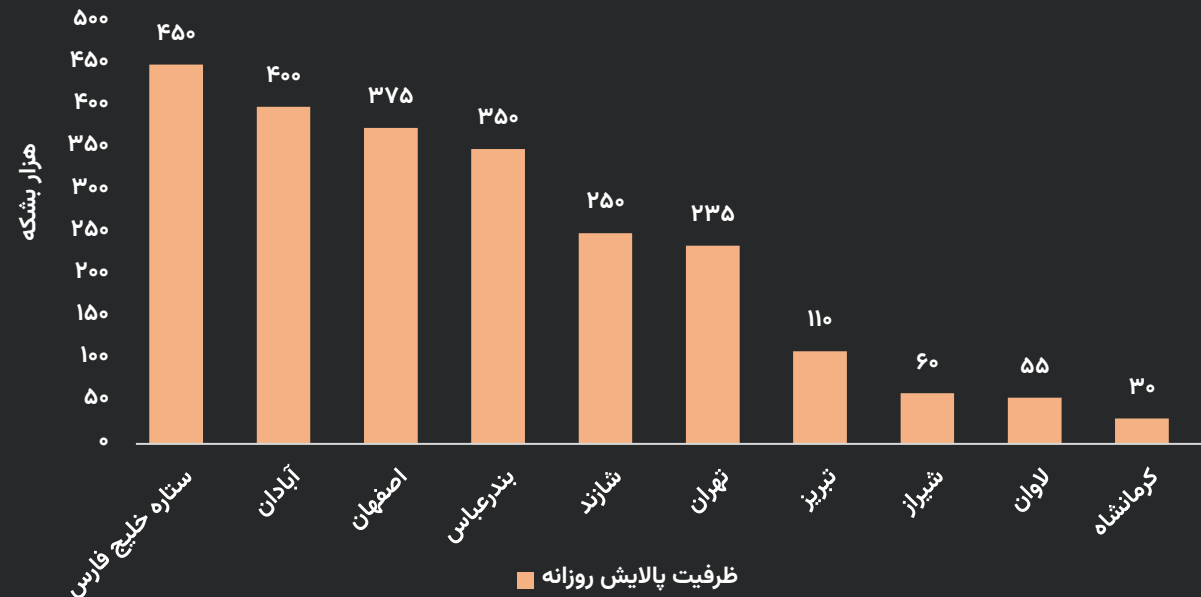
میانگین مصرف روزانه بنزین در ایران حدود ۱۱۵ تا ۱۲۰ میلیون لیتر است.

فرآورده‌های مازاد (مانند قیر و نفت کوره) از طریق رینگ بین‌الملل بورس انرژی صادر می‌شوند.

ارزش بازار و ارزش جایگزینی نمادهای بورسی

ظرفیت پالایش روزانه

توجه: ارزش جایگزینی شرکت‌های بورسی صنعت پالایش به صورت تقریبی، بر اساس میانگین هزینه ساخت هر بشکه ۲۴۰۰۰ دلار محاسبه شده است. با توجه به این مسئله ارزش دلاری بورسی این شرکت‌ها فاصله بسیاری با ارزش جایگزینی آن‌ها دارد و نشان‌دهنده آن می‌باشد که بسیار زیر ارزش معامله می‌شوند.

درآمد نفتی بودجه
۱۴۰۳

582.7

همت

درآمد نفتی بودجه
۱۴۰۴

604.5

همت

درآمد نفتی بودجه
۱۴۰۵

263.4

همت

ارزش کل بازار
بورس

68.5

میلیارد دلار

ارزش شرکت‌های
بورسی صنعت
پالایش

5.2

میلیارد دلار

سهم شرکت‌های
بورسی صنعت
پالایش از کل بازار

7.5%

همت

صنعت دارو

صنایع تامین انرژی

زنجیره داروسازی

عرضه و مصرف دارو

در این مرحله فرآورده‌های دارویی تولید شده و پس از بسته‌بندی از طریق شبکه‌های توزیع در اختیار مصرف‌کنندگان قرار می‌گیرد.

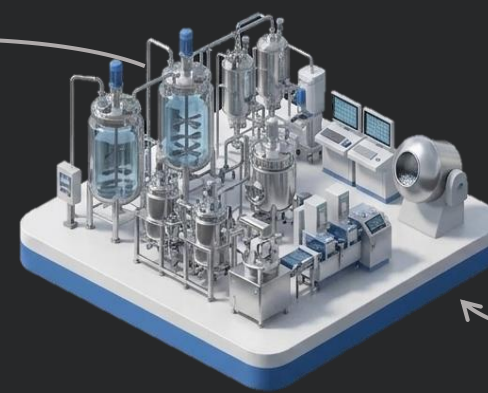
در ادامه، عملکرد نظام توزیع و دسترسی بیماران به دارو تعیین‌کننده مرحله نهایی زنجیره یعنی مصرف است؛ بخشی که داده‌های تجاری نیز نشان می‌دهد حجم واردات برخی داروهای نهایی و فرآورده‌های تخصصی در آن قابل توجه است.

تأمین مواد اولیه، تولید و فرمولاسیون

در این مرحله جریان تولید فیزیکی دارو آغاز می‌شود و مواد مؤثره و ترکیبات کمکی با گرید دارویی در فرآیندهای صنعتی به اشکال مختلف دارویی مانند قرص، کپسول و فرآورده‌های تزریقی تبدیل می‌شوند.

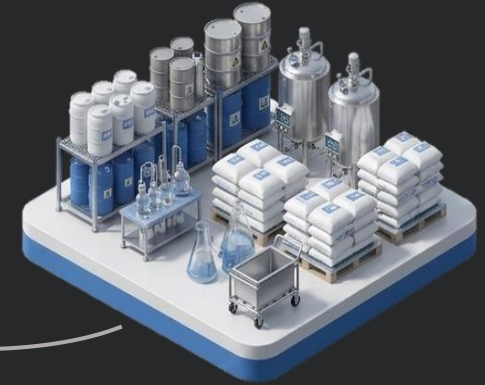
بخشی از این مواد از صنایع شیمیایی تأمین می‌شود، اما برخی اقلام با خلوص بالا همچنان وابسته به واردات هستند و پایداری این مرحله نیز به زیرساخت‌هایی مانند انرژی و تجهیزات دقیق وابسته است.

توسعه بالینی و نظام رگولاتوری

پس از کشف دارو، ایمنی و اثربخشی آن باید از طریق مطالعات بالینی بررسی و مجوزهای نظارتی اخذ شود. این مرحله بخش بزرگی از هزینه توسعه دارو را تشکیل می‌دهد و می‌تواند ۶ تا ۷ سال زمان ببرد.

در این فرایند، نهادهای نظارتی با ارزیابی نتایج مطالعات و کنترل استانداردهای تولید، شرایط ورود دارو به بازار و عرضه به بیماران را تعیین می‌کنند.

تحقیق، اکتشاف و توسعه

این مرحله آغاز زنجیره ارزش دارو و مهم‌ترین منبع خلق ارزش اقتصادی در صنعت داروسازی است. در این بخش اهداف درمانی شناسایی شده و مولکول‌های دارویی طراحی و آزمایش می‌شوند.

توسعه یک داروی موفق در جهان به طور متوسط حدود ۲/۵ میلیارد دلار هزینه دارد و سال‌ها زمان می‌برد.

بنابراین آسیب به شرکت‌ها و مراکز تحقیقاتی در شرایط بحران می‌تواند علاوه بر خسارت فیزیکی، موجب از بین رفتن دانش فنی و توقف انتقال فناوری شود و کشور را به واردات یا انتقال فناوری خارجی وابسته کند.

صنعت دارو یکی از صنایع راهبردی اقتصاد ایران محسوب می‌شود که اهمیت آن فراتر از شاخص‌های اقتصادی متعارف است. این صنعت به طور مستقیم با سلامت عمومی، دسترسی جامعه به خدمات درمانی و پایداری نظام سلامت در ارتباط است. به همین دلیل، استمرار تولید و توزیع دارو در شرایط مختلف اقتصادی و حتی در دوره‌های بحران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

صنعت داروسازی کشور طی دهه‌های گذشته به سمت تولید داخلی بخش قابل توجهی از نیاز دارویی کشور حرکت کرده است. بخش عمده‌ای از داروهای مورد مصرف در داخل کشور توسط شرکت‌های داخلی تولید می‌شود، هرچند بسیاری از مواد اولیه دارویی و مواد مؤثره همچنان از طریق واردات تأمین می‌شوند.

آمار تجارت صنعت در سال ۲۰۲۳

میزان واردات مواد
شیمیایی آلی:

۶۹۰ میلیون دلار
اصلی‌ترین طرف تجاری:
چین و امارات

میزان صادرات مواد
شیمیایی آلی:

۳.۶ میلیارد دلار
اصلی‌ترین طرف تجاری:
چین و امارات

میزان واردات مواد
دارویی:

۱.۱ میلیارد دلار
اصلی‌ترین طرف تجاری:
امارات

میزان صادرات مواد
دارویی:

۱۲۴ میلیون دلار
اصلی‌ترین طرف تجاری:
آلمان، سوریه و افغانستان

ارزش کل بازار بورس

68.5

میلیارد دلار

ارزش شرکت‌های بورسی
صنعت داروسازی

1.8

میلیارد دلار

سهم شرکت‌های بورسی
صنعت داروسازی از کل بازار

2.7%

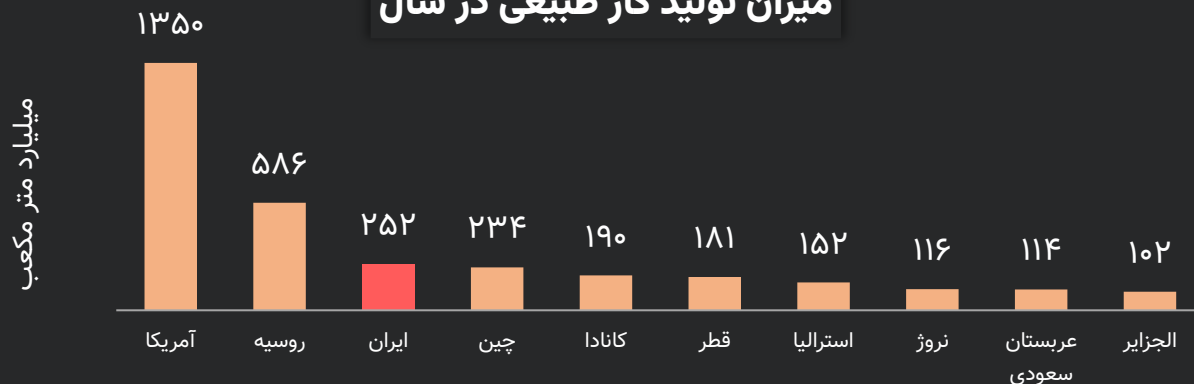

زنجیره ارزش تامین انرژی

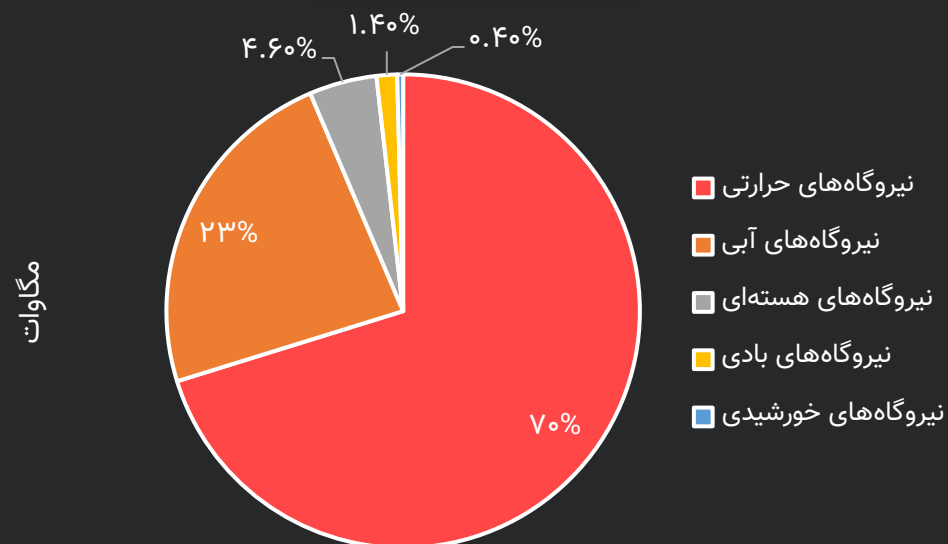

صنایع تامین انرژی به عنوان ستون فقرات زیرساختی اقتصاد، نقش حیاتی در پایداری تولید، رفاه اجتماعی و امنیت انرژی کشور دارد. این صنایع تأمین‌کننده برق، گاز، آب صنعتی، بخار و سایر خدمات زیربنایی برای صنایع بزرگ و خانوارهاست. از این‌رو، تداوم فعالیت آن به طور مستقیم با ثبات اقتصادی و اجتماعی پیوند دارد.

میزان تولید گاز طبیعی در سال

سهم از تولید برق روزانه

تولید روزانه گاز

650

میلیون متر مکعب

مصرف روزانه گاز

700

میلیون متر مکعب

ارزش کل بازار بورس

68.5

میلیارد دلار

ارزش شرکت‌های بورسی
صنعت تامین انرژی

1.3

میلیارد دلار

سهم شرکت‌های بورسی
صنعت تامین انرژی
از کل بازار

1.9

درصد

- نیاز سالانه برق در کشور در حدود ۷۰-۸۰ هزار مگاوات
- ظرفیت تولید برق کشور با افزایش در سال‌های اخیر به حدود ۸۵ هزار مگاوات رسیده
- میزان رشد سالانه تقاضا برق بین ۵-۷ درصد

نمای کلی صنعت فولاد ایران

صنعت فولاد ایران یکی از صنایع پیشرو در اقتصاد کشور است که با اتکا به ذخایر غنی سنگ آهن، توسعه زنجیره ارزش و بهره‌گیری از توان داخلی، نقش مهمی در اشتغال، صادرات و تأمین نیاز صنایع پایین‌دستی ایفا می‌کند. ایران بزرگترین تولیدکننده فولاد در خاورمیانه بوده و در بین تولیدکنندگان برتر جهان جایگاه تثبیت‌شده‌ای دارد.

۲۳۰
میلیون تن

تولید کل زنجیره فولاد
در سال ۱۴۰۴

۱۰
رتبه

جایگاه تولید فولاد ایران
در جهان

۳۵+
میلیون تن

صادرات زنجیره آهن و فولاد

• زنجیره ارزش صنعت فولاد ایران •

سنگ آهن
استخراج

کنسانتره
فرآوری

گندله
تکمیل

آهن اسفنجی
احیا

فولاد خام
تولید

محصولات فولادی
نهایی

• مزیت‌های رقابتی و چالش‌های ساختاری •

مزیت‌های رقابتی

ذخایر غنی سنگ آهن

زنجیره یکپارچه
معدن تا محصول نهایی

دسترسی به بازارهای
صادراتی منطقه

فناوری نسبی مناسب
و تجربه عملیاتی

چالش‌های ساختاری

محدودیت برق در
فصول گرم سال

محدودیت گاز در
فصول سرد سال

نوسان‌های بازار جهانی
فولاد

محدودیت‌های تحریمی
و لجستیکی

جایگاه صنعت فولاد در زنجیره ارزش اقتصاد کشور

زنجیره ارزش صنعت فولاد از استخراج سنگ آهن تا تولید محصولات فولادی را در بر می گیرد و با ایجاد ارزش افزوده، در هر مرحله، موتور محرک توسعه صنعتی کشور است.

4

تولید محصولات فولادی

تبدیل فولاد به محصولات نهایی و نیمه نهایی

نمادهای بورسی فعال

فسازان • فلوله • فنورد • فسپا
فینتا • فمک • کویر • فرود • فجر

3

تولید فولاد

تولید فولاد خام در کارخانه های فولادسازی

نمادهای بورسی فعال

فولاد • فخور • فولاز • کاوه
فخاس • فجهان • ارفع • ذوب

2

آهن اسفنجی

تولید آهن اسفنجی و مواد میانی

نمادهای بورسی فعال

فغدیر • فسبزوار • فصبا

1

استخراج سنگ آهن

استخراج و فرآوری سنگ آهن
(کنسانتره، گندله)

نمادهای بورسی فعال

کگل • کچاد • کگهر • کنور

نمای جامع تولید فولاد در سال ۱۴۰۴

(هزار تن)

سهم هر بخش از کل تولید

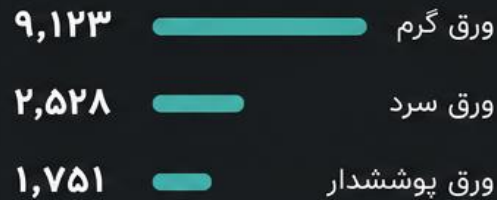

زنجیره تولید فولاد

محصولات فولادی نهایی

مقاطع تخت

مقاطع طویل

فولاد میانی

۱۹,۷۸۴

بیل و بلوم

۱۲,۳۷۸

اسلب

فرآیند تولید در کارخانه فولاد خوزستان (فخوز)

از معدن تا محصول نهایی

زنجیره ارزش و فرآیند پایش خط تولید فولاد مبارکه (فولاد)

سلسله مراتب فرآوری متالورژیکی مواد اولیه تا خروجی نهایی (هزار تن)

داده‌های بدست آمده تولید و فروش
برای سال **1404** می‌باشد.

مقایسه محصولات تولیدی و مقدار تولید شرکت‌های فولاد مبارکه اصفهان و فولاد خوزستان

مقادیر بر حسب هزار تن در آخرین دوره مالی گزارش شده

فولاد مبارکه اصفهان

نماد: فولاد

درصد
فروش صادراتی **17.6%**

مقدار تولید (هزار تن)	جمع فروش (میلیارد تومان)	محصول
1,355	65,503	محصولات سرد
4,944	213,940	محصولات گرم
295	20,536	محصولات پوشش دار
2,041	61,448	تختال
8,635 (هزار تن)	361,427 (میلیارد تومان)	جمع

فولاد خوزستان

نماد: فخور

درصد
فروش صادراتی **31.5%**

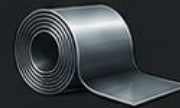
مقدار تولید (هزار تن)	جمع فروش (میلیارد تومان)	محصول
1,150	40,917	اسلب
1,786	57,744	بلوم ، بیلت
4,114	7,983	آهن اسفنجی
4,712	-	گندله
11,762 (هزار تن)	106,644 (میلیارد تومان)	جمع

نکات کلیدی صنعت فولاد

مروری بر زنجیره ارزش، محصولات و عوامل مؤثر بر این صنعت

نکات مهم	کاربردها	محصولات کلیدی (نمونه‌ها)	مراحل زنجیره ارزش
- دسترسی به معادن غنی و پایدار / مزیت رقابتی کلیدی - توسعه اکتشافات و افزایش ذخایر / ضروری - بهبود کیفیت و کاهش هزینه حمل و نقل	تأمین خوراک واحدهای احیاء مستقیم و فولادسازی 	- سنگ آهن - گندله - کنسانتره - آهن اسفنجی	 استخراج و آماده‌سازی مواد اولیه
- مدیریت مصرف انرژی و مواد مصرفی - ارتقای فناوری و افزایش بهره‌وری - کنترل کیفیت و کاهش آلاینده‌ها	- تولید انواع مقاطع فولادی - تولید ورق و صفحات - مواد اولیه صنایع پایین‌دستی 	- اسلب - بلوم و بیلت - فولاد خام	 تولید فولاد
- تنوع‌بخشی به سبد محصولات - افزایش ظرفیت نورد و بهبود کیفیت - توسعه بازارهای داخلی و صادراتی	- ساختمان‌سازی - پروژه‌های عمرانی - صنایع ماشین‌سازی و سایر صنایع 	- میلگرد - تیرآهن - نبشی و ناودانی - ورق‌های طویل	 نورد و تولید محصولات طویل
- افزایش ارزش افزوده از طریق محصولات تخت - سرمایه‌گذاری در خطوط پوشش‌دار و فرآوری - تمرکز بر کیفیت سطح و خواص مکانیکی	- خودروسازی - لوازم خانگی - صنایع بسته‌بندی، لوله و پروفیل 	- ورق گرم - ورق سرد - ورق پوشش‌دار (گالوانیزه، رنگی)	 نورد و تولید محصولات تخت
- همکاری نزدیک با صنایع مصرف‌کننده - توسعه محصولات سفارشی و تخصصی - حمایت از تولید داخلی و زنجیره تأمین	- پتروشیمی و انرژی - حمل‌ونقل - ساختمان و زیرساخت‌ها 	- لوله و پروفیل - قطعات صنعتی - سازه‌های فلزی	 صنایع پایین‌دستی و مصرف‌کنندگان
- تنوع بازارهای صادراتی و کاهش ریسک - بهبود لجستیک و زیرساخت‌های حمل‌ونقل - رقابت‌پذیری در قیمت و کیفیت	- تأمین بازار داخلی - صادرات به بازارهای منطقه‌ای و جهانی 	- محصولات فولادی نهایی - نیمه‌نهایی	 بازار و صادرات

نمای کلی صنعت پتروشیمی ایران

صنعت پتروشیمی ایران با بهره‌گیری از منابع گاز طبیعی و مقرون به صرفه، طیف گسترده‌ای از مواد شیمیایی پر تقاضا را تولید می‌کند.

این صنعت نقش مهمی در تنوع بخشی به اقتصاد، افزایش درآمد های صادراتی و ایجاد اشتغال ایفا می‌کند و یکی از بزرگترین صنایع پتروشیمی در خاورمیانه به شمار می‌رود.

طیف گسترده
محصولات و مقاصد
صادراتی

محصولات ایران به بیش از ۵۰ کشور صادر می‌شوند

بیش از ۲۰
میلیارد دلار
ارزش صادرات

سهم بیش از ۶۰٪ صادرات غیر
نفتی ایران

حدود ۹۶
میلیون تن در سال

یکی از بزرگترین ظرفیت های
تولید پتروشیمی در خاورمیانه

بیش از ۶۷
مجتمع پتروشیمی

در سراسر کشور با خطوط
تولید یکپارچه و گسترده

چرا این صنعت اهمیت دارد؟

دسترسی ایران به گاز طبیعی کم هزینه، موقعیت جغرافیایی راهبردی و زنجیره های ارزش یکپارچه، مزیت رقابتی پایداری را برای کشور در بازار های جهانی پتروشیمی فراهم کرده است.

پتانسیل رشد
ظرفیت تولید
این صنعت در
ایران

دومین صنعت
بزرگ ایران

اشتغال بیش از
۱۰۰ هزار
نیروی کار
مستقیم

بین ۷٪ تا ۸٪
سهم از تولید ناخالص
داخلی GDP

جایگاه صنعت پتروشیمی در زنجیره ارزش انرژی

پتروشیمی ها با تبدیل منابع انرژی به محصولات نهایی، موتور رشد اقتصادی و توسعه صنعتی را در کشور ها به حرکت در می آورند.

صنعت پتروشیمی در قلب زنجیره ارزش انرژی قرار دارد و منابع طبیعی را به مواد اولیه کلیدی برای صنایع و زندگی روزمره تبدیل می کند.

خوراک

گاز طبیعی

اتان

نفتا

میعانات گازی

گاز مایع (LNG)

مواد شیمیایی پایه

متانول

خارک

فن آوران

زاگرس

اوره و آمونیاک

خراسان

کرماشا

پردیس

اولفین ها

مارون

جم

آروماتیک ها

بوعلی

نوری

مواد شیمیایی واسطه

زنجیره PET / MEG

تندگویان

اسید استیک و مشتقات

فن آوران

استایرن / LAB

پارس

پلیمر ها و مشتقات

پلی اتیلن (PE)

آریا ساسول

پلی پروپیلن (PP)

جم پیلن

PVC

اروند

PET

تندگویان

ترکیب تولید و نمای صادراتی صنعت پتروشیمی ایران

مقایسه سهم از ظرفیت تولید و سهم از ارزش دلاری صادرات - سال ۱۴۰۳

۲) نمای صادراتی بر اساس ارزش دلاری

Export Mix by Value

کل ارزش صادرات: **۱۳.۵** میلیارد دلار

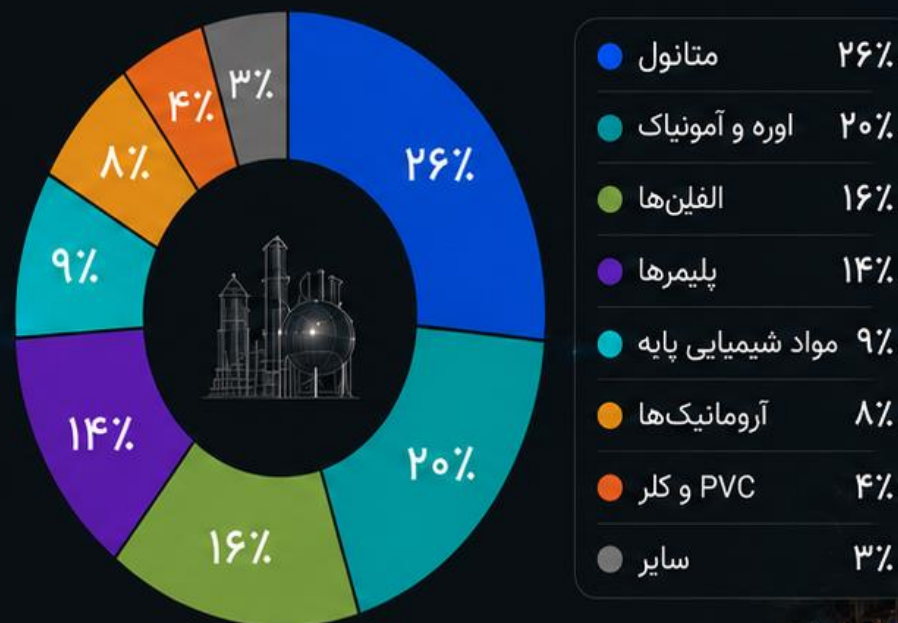
	پلی اتیلن	۲۳%	۳.۱۱ میلیارد دلار
	متانول	۱۵%	۲.۰۳ میلیارد دلار
	اوره	۱۴%	۱.۸۹ میلیارد دلار
	سایر محصولات	۴۸%	۶.۴۷ میلیارد دلار

مبنای مقایسه: ارزش دلاری صادرات

۱) سهم از ظرفیت تولید

Production Mix

مبنای مقایسه: ظرفیت تولید

مواد شیمیایی پایه؛ ترکیب تولید، مقاصد صادراتی و نمادهای بورسی

مروری بر ظرفیت تولید، بازارهای صادراتی و نمادهای بورسی

۲) مقاصد صادراتی به تفکیک محصول

Key Export Destinations by Product

متانول: عمدتاً چین و هند

اوره و آمونیاک: عمدتاً برزیل، ترکیه و هند

الفینها: عمدتاً چین، ترکیه و هند

آروماتیکها: چین، امارات، سنگاپور

بازارهای صادراتی منتخب

۱) سهم از ظرفیت تولید محصولات پایه

Production Capacity Mix

متانول

۱۵.۷۴ میلیون تن

۳۷.۶%

الفینها

۸.۰۰ میلیون تن

۱۹.۱%

اوره و آمونیاک

۱۵.۶۹ میلیون تن

۳۷.۵%

آروماتیکها

۲.۴۶ میلیون تن

۵.۹%

جمع ظرفیت تولید : ۴۱.۸۹ میلیون تن

۳) نمادهای بورسی مرتبط

Listed Tickers

آروماتیکها:

نوری | بوعلی

الفینها:

جم | مارون

اوره و آمونیاک:

شپدیس | خراسان | کرماشا

متانول:

زاگرس | شغن

مواد شیمیایی واسطه: ترکیب تولید، مقاصد صادراتی و نمادهای بورسی

مروری بر ظرفیت تولید، بازارهای صادراتی و نمادهای بورسی

(۲) مقاصد صادراتی به تفکیک محصول

Key Export Destinations by Product

MEG: عمدتاً چین

PET / PTA: عمدتاً بازار داخلی، صادرات محدود

استایرن منومر: عمدتاً چین و هند

LAB: منطقه، آفریقا و آسیای مرکزی

اسید استیک: هند، ازبکستان، امارات

بازارهای صادراتی منتخب

(۱) سهم از ظرفیت تولید محصولات واسطه

Production Capacity Mix

اتیلن گلیکول ها

۱.۹۰ میلیون تن

۴۲.۲٪

PET / PTA

۱.۵۹ میلیون تن

۳۵.۳٪

استایرن منومر

۰.۷۰ میلیون تن

۱۵.۴٪

LAB

۰.۱۷ میلیون تن

۳.۸٪

اسید استیک

۰.۱۵ میلیون تن

۳.۳٪

جمع ظرفیت تولید: ۴.۵۰ میلیون تن

(۳) نمادهای بورسی مرتبط

Listed Tickers

PET / PTA:

شگویا

MEG:

مارون | شاراگ

استایرن منومر:

پارس

LAB:

شیران

اسید استیک:

شفن

پلیمرها و مشتقات؛ ترکیب تولید، مقاصد صادراتی و نمادهای بورسی

مروری بر ظرفیت تولید، بازارهای صادراتی و نمادهای بورسی

۲) مقاصد صادراتی به تفکیک محصول

Key Export Destinations by Product

پلی اتیلن:

سپس ترکیه، عراق و آسیای مرکزی

پلی پروپیلن:

عمدتاً ازبکستان،
ترکیه و ارمنستان

PVC:

چین، هند، ترکیه، پاکستان،
عراق و افغانستان

پلی استایرن:

ترکیه، هند، چین،
پاکستان و کشورهای CIS

• بازارهای صادراتی منتخب •

۱) سهم از ظرفیت تولید پلیمرها و مشتقات

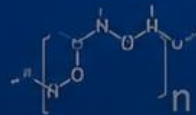
Production Capacity Mix

پلی اتیلن

۵.۰۰ میلیون تن

۶۹.۶%

پلی پروپیلن

۱.۰۰ میلیون تن

۱۳.۹%

PVC

۰.۷۴۵ میلیون تن

۱۰.۴%

پلی استایرن

۰.۴۴ میلیون تن

۶.۱%

جمع ظرفیت تولید: ۷.۱۸۵ میلیون تن

۳) نمادهای بورسی مرتبط

Listed Tickers

پلی اتیلن:

آریا | جم | مارون | شکبیر

پلی پروپیلن:

جمپیلن | مارون | شاراگ

PVC:

شغدیر | شپترو

پیامد اختلال در زنجیره پتروشیمی

اگر در هر بخش از زنجیره پتروشیمی اختلال ایجاد شود، صنایع پایین‌دستی و زنجیره تأمین نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرند.

بخش	محصولات و صنایع وابسته	پیامد در زنجیره	اثر نهایی به مصرف‌کننده
اوره و آمونیاک	کود شیمیایی، کشاورزی، تولید محصولات زراعی	کاهش عرضه کود و افت بهره‌وری کشاورزی	به خطر افتادن امنیت غذایی و افزایش قیمت مواد غذایی
متانول	رزین، چسب، رنگ، حلال‌ها و مواد شیمیایی واسطه	اختلال در تولید مواد شیمیایی میانی	افزایش هزینه تولید در صنایع ساختمانی، بسته‌بندی و شوینده
الفین‌ها	پلی‌اتیلن، پلی‌پروپیلن، PVC و قطعات صنعتی	اختلال در تولید پلاستیک‌ها و مواد اولیه صنعتی	کمبود یا گرانی بسته‌بندی، لوله، قطعات و کالاهای مصرفی
آروماتیک‌ها	PET؛ الیاف پلی‌استر، بطری و شوینده‌ها	اختلال در صنایع نساجی و بسته‌بندی	افزایش قیمت پوشاک، بطری و برخی کالاهای مصرفی
پلیمرها و مشتقات	بسته‌بندی مواد غذایی، لوازم پزشکی، لوله و اتصالات، قطعات خودرو	کاهش عرضه کالاهای میانی و نهایی	فشار بر زنجیره تأمین کالاها و خدمات درمانی
خوراک و یوتیلیتی	کل مجتمع‌های پتروشیمی و بخش مهمی از زنجیره تولید	توقف یا کاهش هم‌زمان تولید در چندین حلقه زنجیره	افزایش ریسک کمبود کالا، رشد تورم و کاهش رفاه خانوار

محرك‌های سودآوری در صنعت پتروشیمی

چه عواملی سود شرکت‌های پتروشیمی را جابه‌جا می‌کنند؟

توضیح	تأثیر بر سودآوری	عامل کلیدی
قیمت گاز، اتان، نفتا و میعانات اصلی‌ترین بخش‌های تشکیل‌دهنده محصولات پتروشیمی است.	کاهش نرخ خوراک، حاشیه سود را افزایش می‌دهد و افزایش آن، فشار هزینه‌ای ایجاد می‌کند.	نرخ خوراک
محصولاتی مانند متانول، اتیلن، اوره، پلیمرها و آروماتیک‌ها وابستگی مستقیم به قیمت‌های جهانی دارند.	رشد قیمت محصولات، درآمد و سود را افزایش و کاهش آن، سودآوری را تحت فشار قرار می‌دهد.	قیمت جهانی محصول
بیشتر محصولات پتروشیمی قابل صادرات است و نرخ ارز بر درآمد، تسعیر دارایی‌ها و هزینه‌ها اثرگذار است.	افزایش نرخ ارز معمولاً باعث رشد درآمد و سود شرکت‌های صادرات‌محور می‌شود.	نرخ ارز
محصولات پیشرفته و تخصصی سودآوری بیشتری نسبت به محصولات پایه و کم ارزش دارند.	افزایش سهم محصولات با ارزش افزوده بالاتر، حاشیه سود را بهبود می‌بخشد.	ترکیب محصول
محدودیت خوراک، قطعی انرژی، تعمیرات و نوسازی می‌تواند تولید و فروش را کاهش دهد.	هرچه تولید واقعی به ظرفیت اسمی نزدیکتر باشد، سودآوری پایدارتر خواهد بود.	ظرفیت و تولید واقعی
سیاست‌های دولت و سازمان‌های صادرات و تخصیص ارز، سود شرکت‌ها را متأثر می‌کند.	تغییرات در نرخ خوراک، عوارض صادراتی، مالیات‌ها و سیاست‌های ارزی بر سودآوری موثر است.	قوانین و قیمت‌گذاری
تکمیل زنجیره ارزش و ورود به محصولات با ارزش افزوده بالاتر، مزیت رقابتی ایجاد می‌کند.	اجرای طرح‌های توسعه و تنوع‌بخشی محصول، رشد سودآوری در بلندمدت را تقویت می‌کند.	پروژه‌های توسعه‌ای

نمای کلی صنعت پالایش ایران

مروری کوتاه بر نقش صنعت پالایش در تأمین انرژی، تولید سوخت و پشتیبانی از صنایع پایین‌دستی

صنعت پالایش ایران یکی از ارکان زیرساختی بخش انرژی کشور است و نقش مهمی در تبدیل نفت خام و میعانات گازی به فرآورده‌های مصرفی و صنعتی ایفا می‌کند.

این صنعت علاوه بر تأمین سوخت مورد نیاز کشور، خوراک بخشی از صنایع پایین‌دستی و پتروشیمی را نیز فراهم می‌کند و در امنیت انرژی، حمل‌ونقل و تولید صنعتی نقش راهبردی دارد.

۹ پالایشگاه نفت خام

فعال در نقاط راهبردی کشور

۱ پالایشگاه میعانات گازی

ستاره خلیج فارس

تأمین‌کننده سوخت کشور

بنزین، گازوئیل، نفت سفید، نفت کوره و LPG

پیوند با صنایع پایین‌دستی

تأمین خوراک صنایع پتروشیمی، حلال، روان‌ساز و غیر

چرا صنعت پالایش مهم است؟

حرکت تدریجی به سمت پتروشیمی و محصولات با ارزش افزوده بالاتر

پشتیبانی از زنجیره ارزش پتروشیمی و صنایع پایین‌دستی

نقش مستقیم در امنیت انرژی و حمل‌ونقل کشور

جایگاه صنعت پالایش در زنجیره ارزش انرژی

مروری بر نقش پالایش در تبدیل نفت خام و میعانات گازی به سوخت، خوراک صنعتی و محصولات پایین دستی

نقش پالایش در زنجیره انرژی

پالایش، حلقه اتصال میان تولید نفت خام و مصرف پالایش، است و مسیر جریان محصولات و مواد اولیه صنایع پایین دستی را فراهم می کند.

1

استخراج و تولید

تأمین نفت خام و میعانات گازی
از منابع بالادستی

2

انتقال و ذخیره سازی

خطوط لوله و مخازن

انتقال خوراک به پالایشگاه و
مدیریت ذخیره سازی

3

پالایش

تبدیل و فرآوری

تقطیر، تبدیل، گوگردزایی و
بهبود کیفیت فرآورده ها

4

فرآورده های اصلی

تولید سوخت

بنزین، گازوئیل، نفت سفید،
LPG و سوخت جت

5

محصولات صنعتی و ویژه

خوراک و مشتقات

نفتا، وکیوم باتوم، لوپکات،
حلال ها و گوگرد

6

بازار نهایی

مصرف و صنایع پایین دستی

حمل و نقل، نیروگاه، صنعت،
پتروشیمی و مصرف کننده نهایی

محصولات پالایشی و صنایع وابسته

مروری بر مهم‌ترین فرآورده‌های پالایشی و ارتباط آن‌ها با صنایع پایین‌دستی و مصرف نهایی

صنایع و مصارف وابسته

محصولات اصلی

گروه محصول

خودروهای سواری، حمل‌ونقل جاده‌ای،
ناوگان باری، حمل‌ونقل هوایی

بنزین، گازوئیل، سوخت جت

سوخت حمل‌ونقل

1

نیروگاه‌ها، صنایع انرژی‌بر،
مصارف عمومی و گرمایشی

نفت سفید، نفت کوره، LPG

سوخت عمومی و صنعتی

2

پتروشیمی، قیر، روان‌سازها،
روغن پایه

نفتا، وکیوم باتوم، لوبکات

خوراک صنایع
پایین‌دستی

3

صنایع شیمیایی، شوینده‌ها،
تولیدات تخصصی

حلال‌ها، گوگرد،
آروماتیک سنگین

فرآورده‌های ویژه

4

پالایشگاه‌های ایران: تفکیک بورسی و غیربورسی

صنعت پالایش ایران شامل ۹ پالایشگاه نفت خام و ۱ پالایشگاه میعانات گازی است. در بازار سرمایه، ۶ پالایشگاه بورسی حضور دارند و ۴ پالایشگاه دیگر به صورت غیربورسی فعالیت می‌کنند.

جمع ارزش بازار
۱,۷۵۹,۸۲۶
میلیارد تومان

پالایشگاه‌های غیربورسی

۴ شرکت

پالایشگاه‌های بورسی

۶ شرکت

تعداد کل پالایشگاه‌ها

۱۰ پالایشگاه

پالایشگاه‌های بورسی و ارزش بازار

ارزش بازار (میلیارد تومان)

سهم از کل

۱	شپنا	۳۸.۵٪	۶۷۶,۷۸۶	میلیارد تومان
۲	شبندر	۲۹.۰٪	۵۱۰,۹۴۹	میلیارد تومان
۳	شتران	۱۹.۵٪	۳۴۲,۵۶۳	میلیارد تومان
۴	شبریز	۸.۰٪	۱۴۱,۶۳۰	میلیارد تومان
۵	شراز	۳.۹٪	۶۹,۰۵۸	میلیارد تومان
۶	شاوان	۱.۱٪	۱۸,۸۴۰	میلیارد تومان

پالایشگاه‌های غیربورسی

● پالایش نفت آبادان

● پالایش نفت کرمانشاه

● پالایش نفت امام خمینی شازند

● پالایش نفت ستاره خلیج فارس

نکته: پالایش نفت ستاره خلیج فارس پالایشگاه میعانات گازی است و سایر پالایشگاه‌ها عمدتاً نفت خام را پالایش می‌کنند.

محرك‌های سودآوری در صنعت پالایش

چه عواملی سود شرکت‌های پالایشی را جابه‌جا می‌کنند؟

توضیح	تأثیر بر سودآوری	عامل کلیدی
نفت خام و میعانات، اصلی‌ترین نهاده صنعت پالایش هستند و قیمت آن‌ها پایه بهای تمام‌شده را می‌سازد.	کاهش نرخ خوراک یا بهبود شرایط تأمین، حاشیه سود را افزایش می‌دهد و رشد آن، بهای تمام‌شده را بالا می‌برد.	نرخ خوراک نفت خام
کرک اسپرد نشان می‌دهد حاشیه بین قیمت نفت خام و فرآورده‌هایی مانند بنزین، گازوئیل و نفت کوره چقدر است.	افزایش فاصله قیمت فرآورده‌ها با نفت خام، سودآوری پالایشگاه را تقویت می‌کند.	کرک اسپرد فرآورده‌ها
بخش مهمی از نرخ‌گذاری در صنعت پالایش به قیمت‌های جهانی و نرخ ارز وابسته است.	نرخ ارز بر نرخ فروش، بهای خوراک و ارزش موجودی‌ها اثر مستقیم دارد.	نرخ ارز
پالایشگاه‌هایی که فرآورده‌های سبک‌تر و باکیفیت‌تر تولید می‌کنند، معمولاً سودآوری بهتری دارند.	کاهش نفت کوره و افزایش سهم فرآورده‌های سبک‌تر، حاشیه سود را بهبود می‌بخشد.	ترکیب محصول
تعمیرات، محدودیت خوراک، توقف واحدها و ناترازی انرژی می‌تواند تولید و فروش را کاهش دهد.	هرچه تولید واقعی به ظرفیت عملی نزدیک‌تر باشد، سودآوری پایدارتر خواهد بود.	ظرفیت و تولید واقعی
این صنعت وابستگی بالایی به سیاست‌های تنظیمی و فرمول‌های ابلاغی در حوزه خوراک و فروش دارد.	فرمول نرخ خوراک، نرخ‌گذاری فرآورده‌ها و سیاست‌های دولت، سود شرکت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.	قوانین و قیمت‌گذاری
پروژه‌هایی مانند کیفی‌سازی، ارتقای پیچیدگی پالایشگاه و توسعه زنجیره ارزش، مزیت رقابتی ایجاد می‌کنند.	طرح‌های کیفی‌سازی و کاهش نفت کوره، مسیر رشد سودآوری بلندمدت را تقویت می‌کنند.	پروژه‌های توسعه‌ای

نمای کلی صنعت داروی ایران

شاخص‌های کلان صنعت داروسازی و بازار دارویی کشور

۹۷%

تولید داخل
از نظر تعداد اقلام
نیاز دارویی کشور

بیش از ۱۶۰

کارخانه
داروسازی

بیش از ۳۰

کشور مقصد
صادرات دارویی

۲,۷

میلیون تومان
سرانه فروش ریالی
بازار دارو
سال ۱۴۰۳

مزیت‌های صنعت

تولید داخلی
بخش عمده نیاز
کشور

نیروی انسانی
متخصص

ظرفیت مناسب
تولید داروهای
ژنریک

توسعه شرکت‌های
دانش‌بنیان و
زیست‌فناوری

چالش‌های ساختاری

قیمت‌گذاری
دستوری

وابستگی به واردات
مواد اولیه مؤثره

محدودیت‌های
ارزی

تحریم و دشواری
انتقال فناوری

زنجیره ارزش صنعت دارو

تحقیق و توسعه

مواد اولیه

فرمولاسیون

تولید

کنترل کیفیت

بسته‌بندی

توزیع

بیمار

نمای شرکت‌های صنعت داروی ایران

زنجیره ارزش صنعت دارو از تأمین مواد اولیه تا توزیع محصول نهایی

نکات کلیدی صنعت دارو

مروری بر زنجیره ارزش، محصولات و عوامل مؤثر بر این صنعت

نکات مهم	کاربردها	محصولات کلیدی (نمونه‌ها)	مراحل زنجیره ارزش
- وابستگی به واردات برخی مواد اولیه - نوسانات ارزی و تأثیر بر قیمت تمام‌شده - اهمیت کیفیت و استاندارد مواد اولیه - تنوع‌بخشی به منابع تأمین	- تأمین مواد مورد نیاز - خطوط تولید دارویی - بسته‌بندی و نگهداری - تولید ماده مؤثره داخلی 	- مواد شیمیایی پایه - حلال‌ها و مواد جانبی - بسته‌بندی دارویی - مواد مؤثره خارجی	۱. تأمین و واردات مواد اولیه
- ارزش افزوده بالا در زنجیره دارو - نیاز به فناوری و دانش فنی پیشرفته - سرمایه‌بر و زمان‌بر بودن توسعه - اهمیت رعایت الزامات زیست‌محیطی	- مصرف در تولید داروهای انسانی - مصرف در داروهای دامی و گیاهی - صادرات و ارزآوری - کاهش وابستگی به واردات 	- مواد مؤثره شیمیایی - مواد مؤثره بیوتک - آنتی‌بیوتیک‌ها - هورمون‌ها و آنزیم‌ها	۲. تولید ماده مؤثره (API)
- تنوع سبد محصولات و تمرکز درمانی - لزوم رعایت استانداردهای GMP - سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه - برندسازی و کیفیت محصول	- درمان بیماری‌های مختلف - بهبود کیفیت زندگی - پیشگیری و واکسیناسیون - نیاز بیمارستان‌ها و داروخانه‌ها 	- داروهای شیمیایی - داروهای بیوتکنولوژی - داروهای گیاهی - شکل‌های دارویی متنوع	۳. تولید فرآورده دارویی
- شبکه توزیع گسترده و کارآمد - مدیریت موجودی و کاهش ضایعات - رعایت شرایط نگهداری و حمل‌ونقل - دیجیتالی‌سازی و رهگیری محصولات	- تأمین داروخانه‌ها و بیمارستان‌ها - پوشش سراسری بازار داخلی - خدمات به مراکز درمانی - مدیریت موجودی و زنجیره سرد 	- داروهای انسانی - داروهای دامی و گیاهی - تجهیزات و ملزومات پزشکی - محصولات بهداشتی	۴. توزیع و پخش
- رشد تقاضا با افزایش جمعیت و سالمندی - حساسیت قیمتی و پوشش بیمه‌ای - نیاز به نوآوری و محصولات جدید - رقابت و وفاداری برند	- مصرف‌کنندگان نهایی - افزایش دسترسی و آگاهی - بهبود نتایج درمانی - حفظ سلامت عمومی 	- داروهای نسخه‌ای (RX) - داروهای بدون نسخه (OTC) - محصولات مکمل و بهداشتی - داروهای تخصصی و نوآورانه	۵. بازار و مصرف

مطالعه و بررسی سه شرکت آسیب دیده

فولاد مبارکه

بررسی بودجه تولید

ساختار درآمد و هزینه

مقایسه عملکرد سه ماهه ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵

پتروشیمی جم پیلن

ساختار درآمد و هزینه

بررسی تأمین مواد اولیه

مقایسه عملکرد سه ماهه ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵

بررسی ارتباط پتروشیمی جم و جم پیلن

پتروشیمی جم

ساختار درآمد و هزینه

مواد اولیه و خوراک

مقایسه عملکرد سه ماهه ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵

پتروشیمی جم

یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان الفین و پلی‌اتیلن در ایران،
مستقر در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، عسلویه

منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، عسلویه

محل فعالیت:

اتیلن، پروپیلن، پلی‌اتیلن سبک خطی،
پلی‌اتیلن سنگین، بوتادین، بوتن-۱- بنزین پیرولیز

محصولات اصلی:

تولید و فروش محصولات الفینی، پلیمری و شیمیایی

حوزه فعالیت:

۲.۸۲۶ میلیون تن

ظرفیت اسمی سالانه:

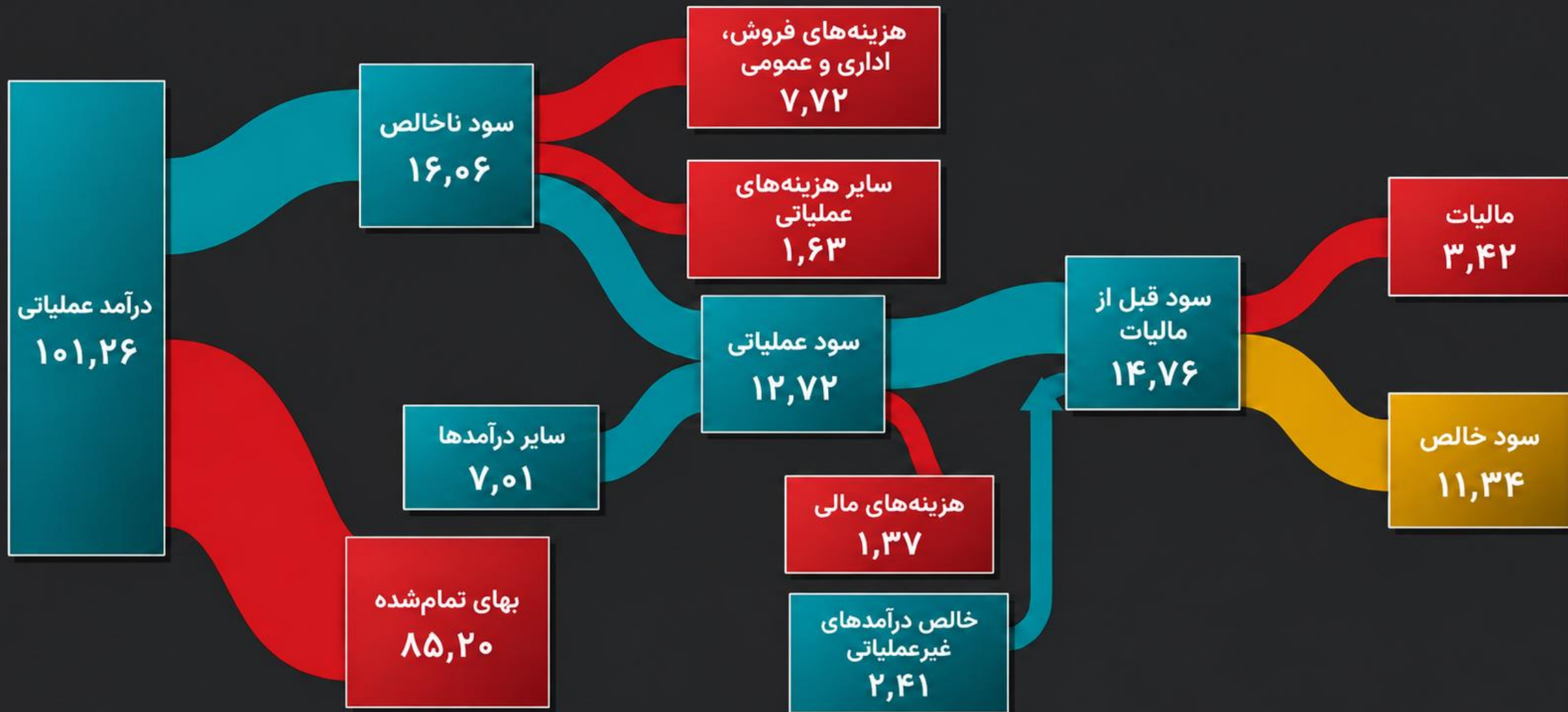
یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان الفین و پلی‌اتیلن کشور

جایگاه در صنعت:

چرخه عملیاتی پتروشیمی جم

ساختار درآمد و هزینه پتروشیمی جم در سال ۱۴۰۴

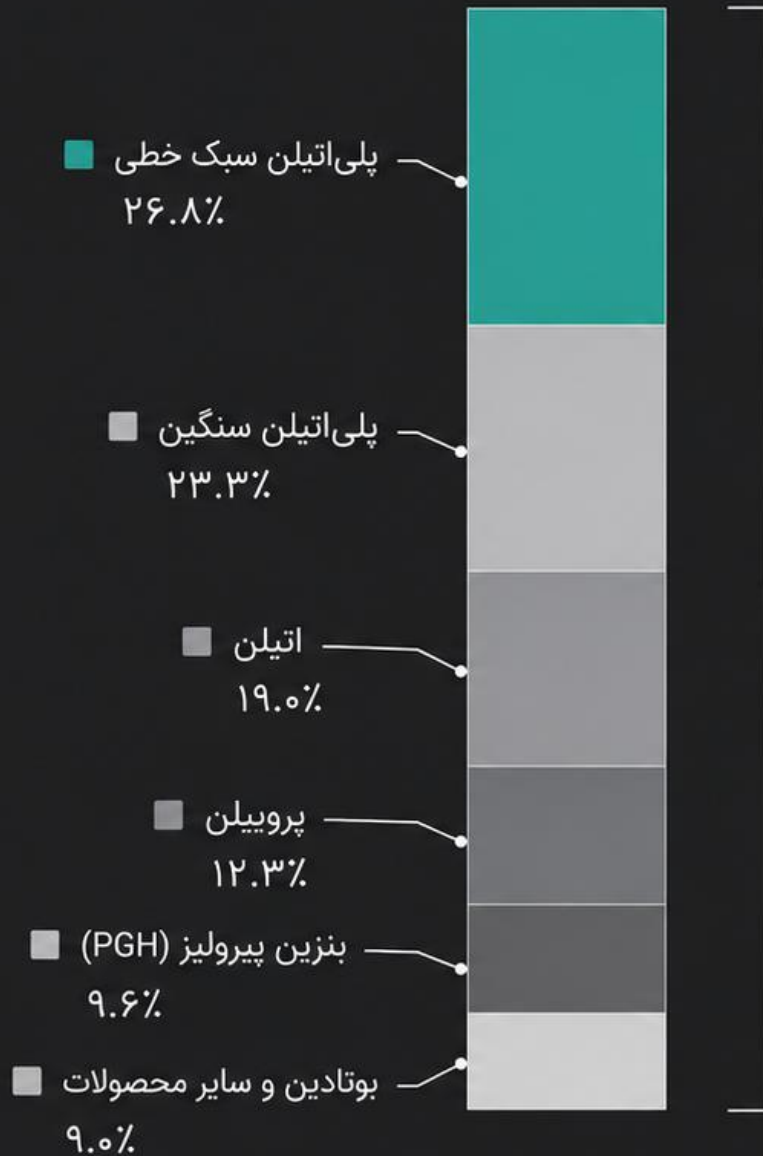
بررسی درآمد عملیاتی پتروشیمی جم

سال مالی منتهی به ۱۴۰۴/۱۲/۲۹

درآمد فروش جم از سبد متنوعی از محصولات پلیمری، الفینی و جانبی ایجاد می‌شود. پلی‌اتیلن‌های سبک خطی و سنگین در مجموع بیش از نیمی از فروش محصولات شرکت را تشکیل داده‌اند.

محصول	مقدار فروش تن	مبلغ فروش (هزار میلیارد تومان)	سهم از فروش محصولات
پلی‌اتیلن سبک خطی	۳۷۱,۳۸۵	۲۷.۱۱	۲۶.۸٪
پلی‌اتیلن سنگین	۳۳۹,۱۷۱	۲۳.۶۳	۲۳.۳٪
اتیلن	۴۶۶,۳۶۰	۱۹.۲۵	۱۹.۰٪
پروپیلن	۲۲۵,۹۸۳	۱۲.۴۳	۱۲.۳٪
بنزین پیرولیز (PGH)	۲۳۲,۹۲۲	۹.۷۰	۹.۶٪
بوتادین و سایر محصولات	۱۳۶,۶۲۶	۹.۱۳	۹.۰٪
جمع فروش محصولات	۱,۷۷۲,۴۴۷	۱۰۱.۲۶	۱۰۰٪

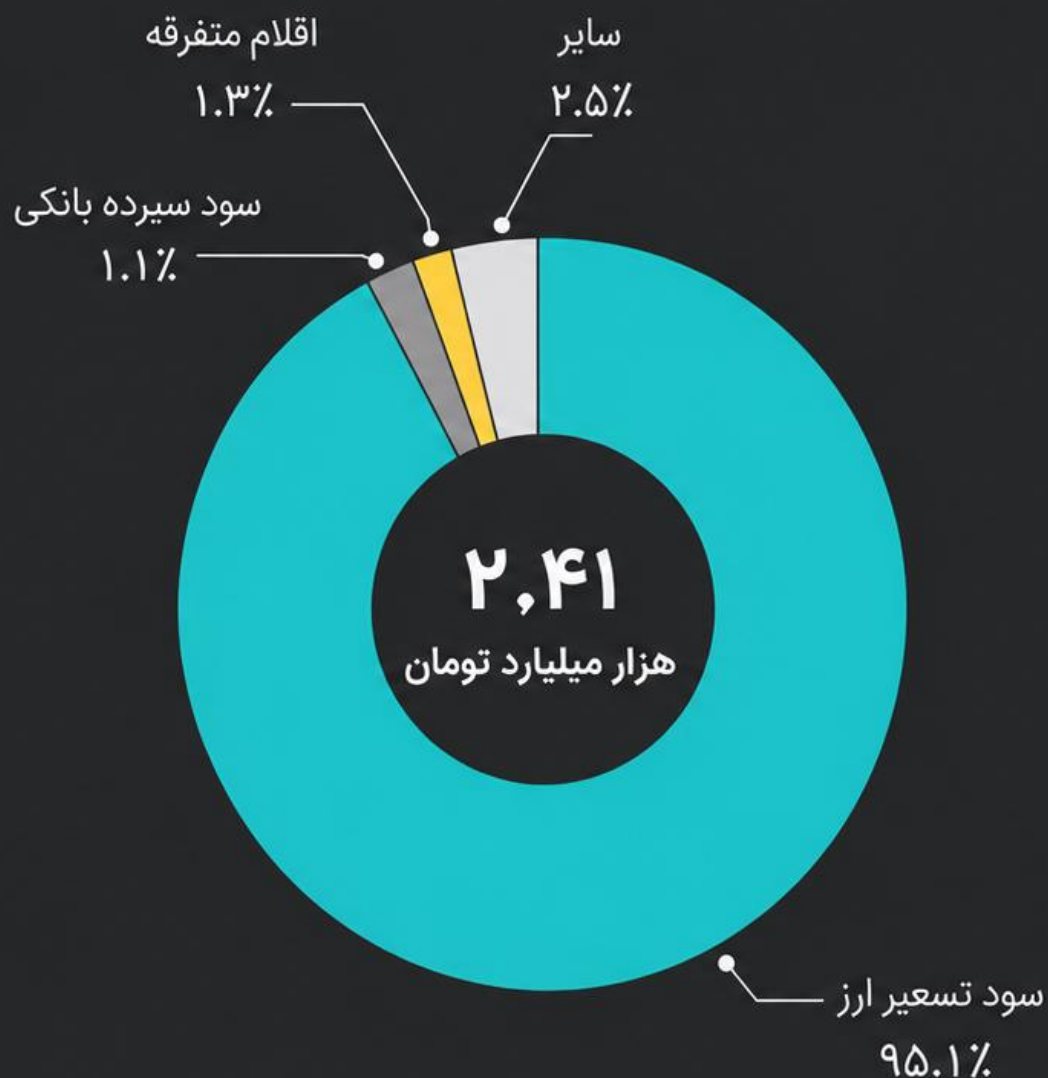
۱۰۱.۲۶
هزار میلیارد تومان

بررسی درآمدهای غیرعملیاتی پتروشیمی جم

سال مالی منتهی به ۱۴۰۴/۱۲/۲۹

بخش عمده درآمدهای غیرعملیاتی شرکت از سود ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی حاصل شده است؛ به‌طوری‌که این قلم بیش از ۹۵٪ از کل درآمدهای غیرعملیاتی را تشکیل می‌دهد.

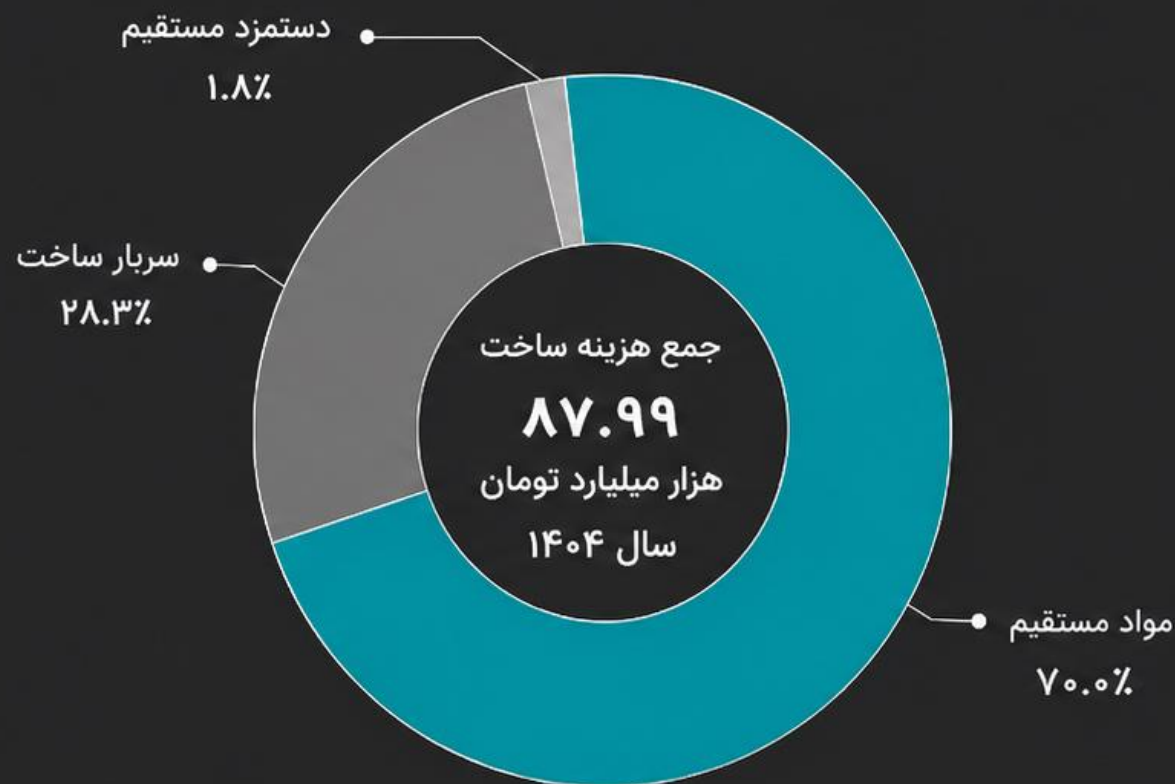
شرح	مبلغ (هزار میلیارد تومان)	سهم از کل
سود تسعیر ارز	۲,۲۹	۹۵.۱٪
سود سیرده بانکی	۰,۰۳	۱.۱٪
اقلام متفرقه	۰,۰۳	۱.۳٪
سایر	۰,۰۶	۲.۵٪
جمع درآمدهای غیرعملیاتی	۲,۴۱	۱۰۰٪

بررسی ساختار هزینه ساخت پتروشیمی جم

سال مالی منتهی به ۱۴۰۴/۱۲/۲۹

جزئیات سربار

عنوان	مبلغ (هزار میلیارد تومان)	سهم از کل
یوتیلیتی، آب و برق و گاز	۷.۸۹	۳۳.۳٪
دستمزد غیرمستقیم	۶.۴۹	۲۷.۴٪
مواد غیرمستقیم	۴.۲۲	۱۷.۸٪
رستوران و ایاب و ذهاب	۲.۶۵	۱۱.۳٪
سایر	۲.۴۶	۱۰.۴٪
جمع	۲۳.۷۱	۱۰۰٪

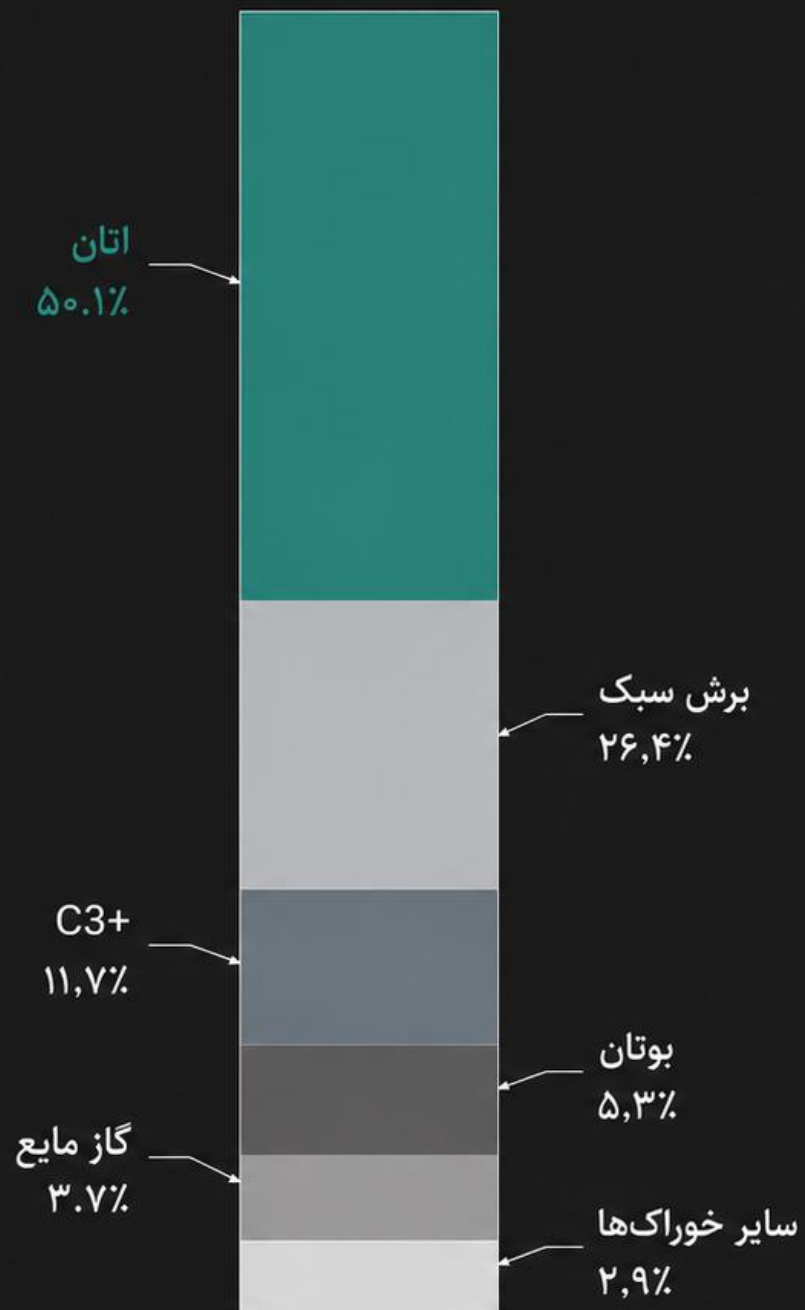

عنوان	مبلغ (هزار میلیارد تومان)	سهم از کل
مواد مستقیم	۶۱.۵۶	۷۰.۰٪
سربار ساخت	۲۴.۸۴	۲۸.۳٪
دستمزد مستقیم	۱.۵۸	۱.۸٪
جمع	۸۷.۹۹	۱۰۰٪

بررسی ترکیب خرید خوراک و مواد اولیه پتروشیمی جم

سال مالی منتهی به ۱۴۰۴/۱۲/۲۹

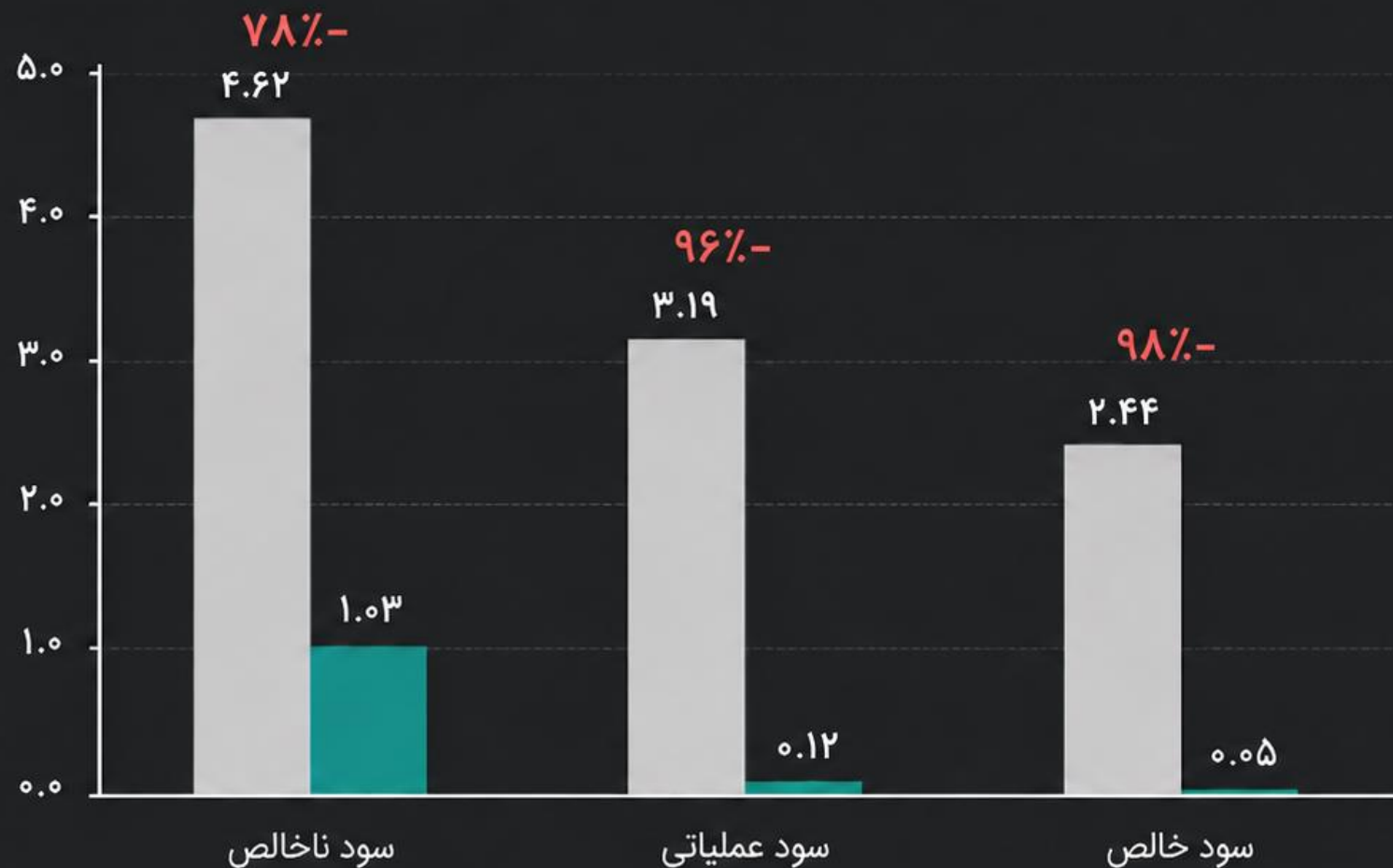
در سال ۱۴۰۴، اتان با سهم ۵۰.۱ درصدی مهم‌ترین ماده اولیه پتروشیمی جم بوده است. اتان، برش سبک و C3+ در مجموع ۸۸.۱ درصد از مقدار خرید مواد اولیه شرکت را تشکیل داده‌اند.

نوع خوراک	مقدار (تن)	سهم
اتان	۱,۰۹۸,۲۶۰	۵۰.۱%
برش سبک	۵۷۸,۸۴۷	۲۶.۴%
C3+	۲۵۵,۷۹۸	۱۱.۷%
بوتان	۱۱۵,۵۴۲	۵.۳%
گاز مایع	۸۰,۸۸۷	۳.۷%
سایر خوراک‌ها	۶۳,۴۴۸	۲.۹%
جمع	۲,۱۹۲,۷۸۲	۱۰۰%

مقایسه سودآوری سه ماهه نخست سالهای ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵

واحد: هزار میلیارد تومان

افت شدید سودآوری در سه ماهه ۱۴۰۵

درآمد عملیاتی ۶۴٪ کاهش یافته، اما سود خالص با افت ۹۸٪ تقریباً از بین رفته است. همزمان، خاشیه سود خالص از ۱۰.۷٪ به ۰.۶٪ رسیده است.

مقایسه عملکرد سه ماهه نخست سال‌های ۱۴۰۴ با ۱۴۰۵

تولید

(تن)

۶۸۰,۱۸۳

۹۸,۹۹۲

۸۵٪- ▼

فروش

(تن)

۴۵۹,۸۰۲

۶۹,۴۹۸

۸۵٪- ▼

درآمد عملیاتی

(هزار میلیارد تومان)

۲۲.۷۶

۸.۱۱

۶۴٪- ▼

سه ماهه نخست ۱۴۰۴

سه ماهه نخست ۱۴۰۵

در سه ماهه نخست ۱۴۰۵، توقف و کاهش تولید ناشی از شرایط جنگی و اختلال در عملیات منطقه عسلویه، باعث افت شدید حجم تولید و فروش شرکت شد. این کاهش در نهایت به افت ۶۴ درصدی درآمد عملیاتی دوره نیز منجر شده است.

پتروشیمی جمپیلن

تولیدکننده انواع گریدهای پلی پروپیلن مستقر در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، عسلویه

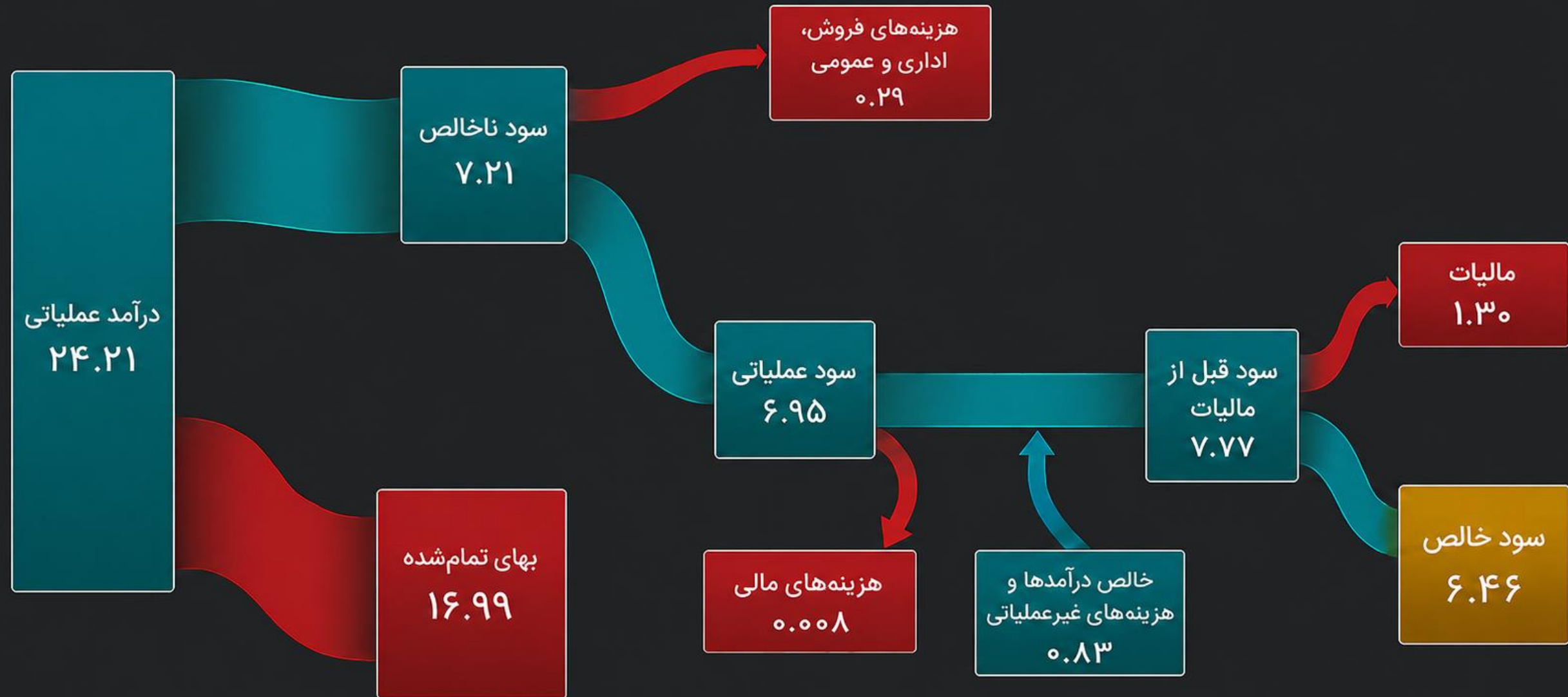
محل فعالیت:	منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، عسلویه
محصول اصلی:	پلی پروپیلن
تکنولوژی تولید:	Spheripol
ظرفیت اسمی سالانه:	۳۰۰ هزار تن
جایگاه در صنعت:	یکی از بزرگترین تولیدکنندگان پلی پروپیلن کشور

مدل کسب و کار جم پیلن

ساختار درآمد و هزینه جمپلن در سال ۱۴۰۴

بررسی ساختار درآمد جم پیلن

سال مالی منتهی به ۱۴۰۴/۱۲/۲۹

در سال مالی ۱۴۰۴، عمده درآمدهای شرکت از محل فعالیت اصلی و فروش محصولات پلی پروپیلین پوده است.

درآمدهای غیرعملیاتی سهم حدود ۷٪ از مجموع این سه منبع درآمدی را تشکیل می‌دهند.

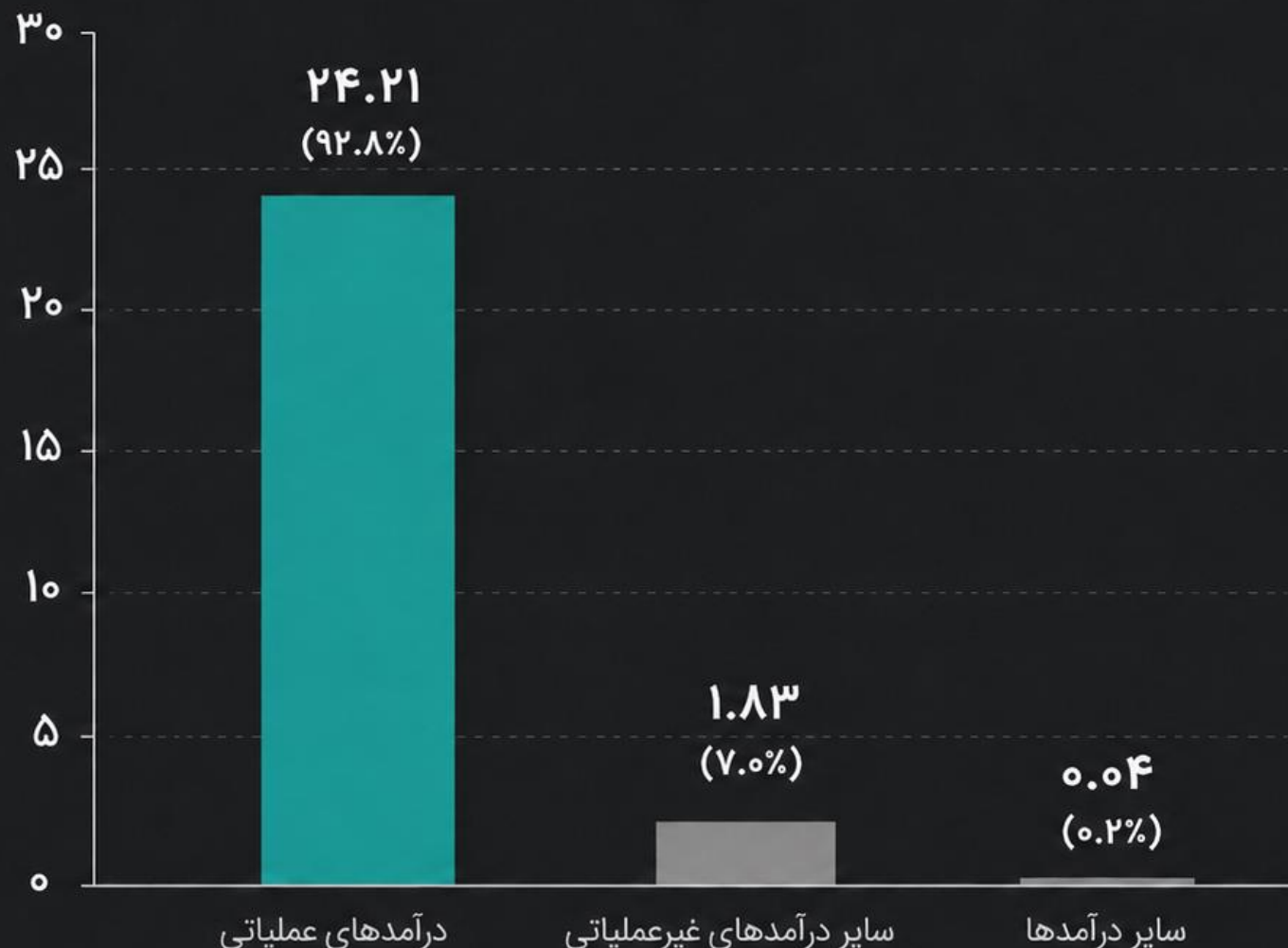
مجموع درآمد در سال ۱۴۰۴:

۲۶.۰۸

هزار میلیارد تومان

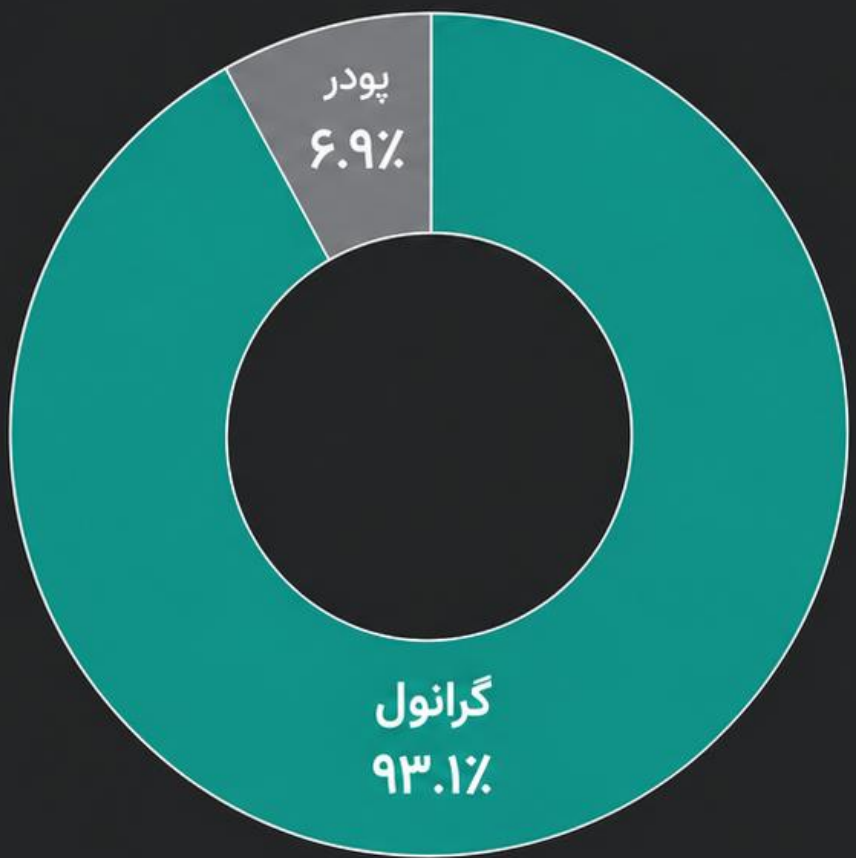
واحد: هزار میلیارد تومان

بررسی درآمد عملیاتی جم پیلن

سال ۱۴۰۴

جم پیلن در سال ۱۴۰۴ حدود ۲۴.۲۱ هزار میلیارد تومان درآمد عملیاتی ساخته است. بخش اصلی این درآمد از فروش گرانول پلی پروپیلن حاصل شده و پودر سهم محدودی از درآمد عملیاتی شرکت دارد.

محصول	مقدار فروش	مبلغ فروش (میلیارد تومان)	سهم از درآمد عملیاتی
گرانول	۲۰۷,۷۲۹	۲۲.۵۴	۹۳.۱٪
پودر	۲۳,۲۲۳	۱.۶۶	۶.۹٪
سایر	۱۲۷	۰.۰۱	۰.۰۳٪
جمع	۲۳۱,۰۷۹	۲۴.۲۱	۱۰۰٪

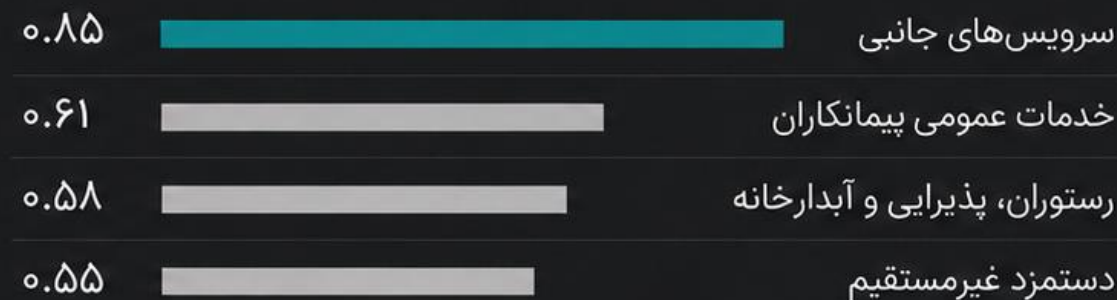
ساختار هزینه ساخت جم‌پیلن

مواد مستقیم با سهم ۷۳.۰٪، مهم‌ترین جزء هزینه ساخت در سال ۱۴۰۴

از مجموع ۱۸.۲۶ هزار میلیارد تومان هزینه ساخت، ۱۳.۳۳ هزار میلیارد تومان به مواد مستقیم اختصاص دارد. سربار ساخت با ۴.۷۴ هزار میلیارد تومان، دومین جزء اصلی هزینه است.

اجزای اصلی سربار ساخت

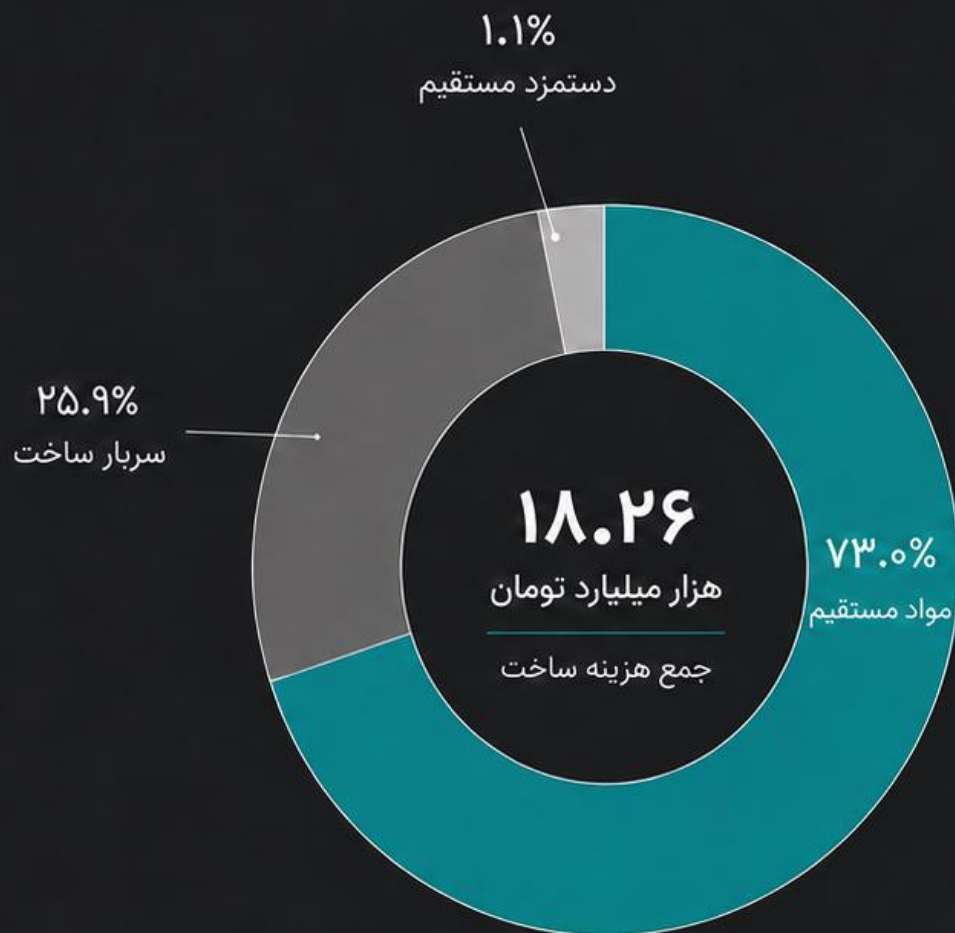
ارقام به هزار میلیارد تومان

جمع سربار ساخت: ۴.۷۴

سایر اجزای سربار: ۲.۱۵

اجزای اصلی: ۲.۵۹

ساختار تأمین پروپیلن جم پیلن در سال ۱۴۰۴

بخش عمده پروپیلن دریافتی جم پیلن در سال ۱۴۰۴ از پتروشیمی جم تأمین شده است. سهم سایر منابع محدود و شامل پالایشگاه شازند و پتروشیمی ایلام است.

منبع	مقدار (تن)	سهم
پتروشیمی جم	۲۲۰,۴۵۱	۹۵.۴٪
سایر منابع پالایشگاه شازند + پتروشیمی ایلام	۱۰,۵۱۱	۴.۶٪
مجموع پروپیلن دریافتی	۲۳۰,۹۶۲	۱۰۰٪

توقف تولید در اثر ریسک‌های سیستماتیک

توقف تولید و بازگشت تدریجی به مدار

۲۲ خرداد ۱۴۰۵

راه‌اندازی مجدد

فعالیت پس از رفع محدودیت‌های
تأمین خوراک و سرویس‌های جانبی
از سر گرفته شد.

آغاز فعالیت با حدود **۶۰٪**
ظرفیت اسمی

۶۹ روز توقف تولید

فرآیندهای تولیدی شرکت به مدت ۶۹ روز متوقف بود.
فروش در این دوره از موجودی پایان سال قبل
ادامه یافت.

۱۵ فروردین ۱۴۰۵

توقف کامل تولید

فرآیندهای تولیدی به دلیل شرایط
بحرانی و درگیری‌های نظامی در
منطقه عسلویه متوقف شد.

مقایسه عملکرد سه ماهه نخست سال های ۱۴۰۴ با ۱۴۰۵

درصد تغییر

تولید

(تن)

۶۲,۰۶۷

۹,۲۱۶

▼ ۸۵٪-

فروش

(تن)

۴۷,۲۶۹

۱۹,۶۸۱

▼ ۵۸٪-

درآمد عملیاتی

(هزار میلیارد تومان)

۳.۷۴

۵.۱۵

▲ ۳۸٪+

سه ماهه نخست ۱۴۰۴

سه ماهه نخست ۱۴۰۵

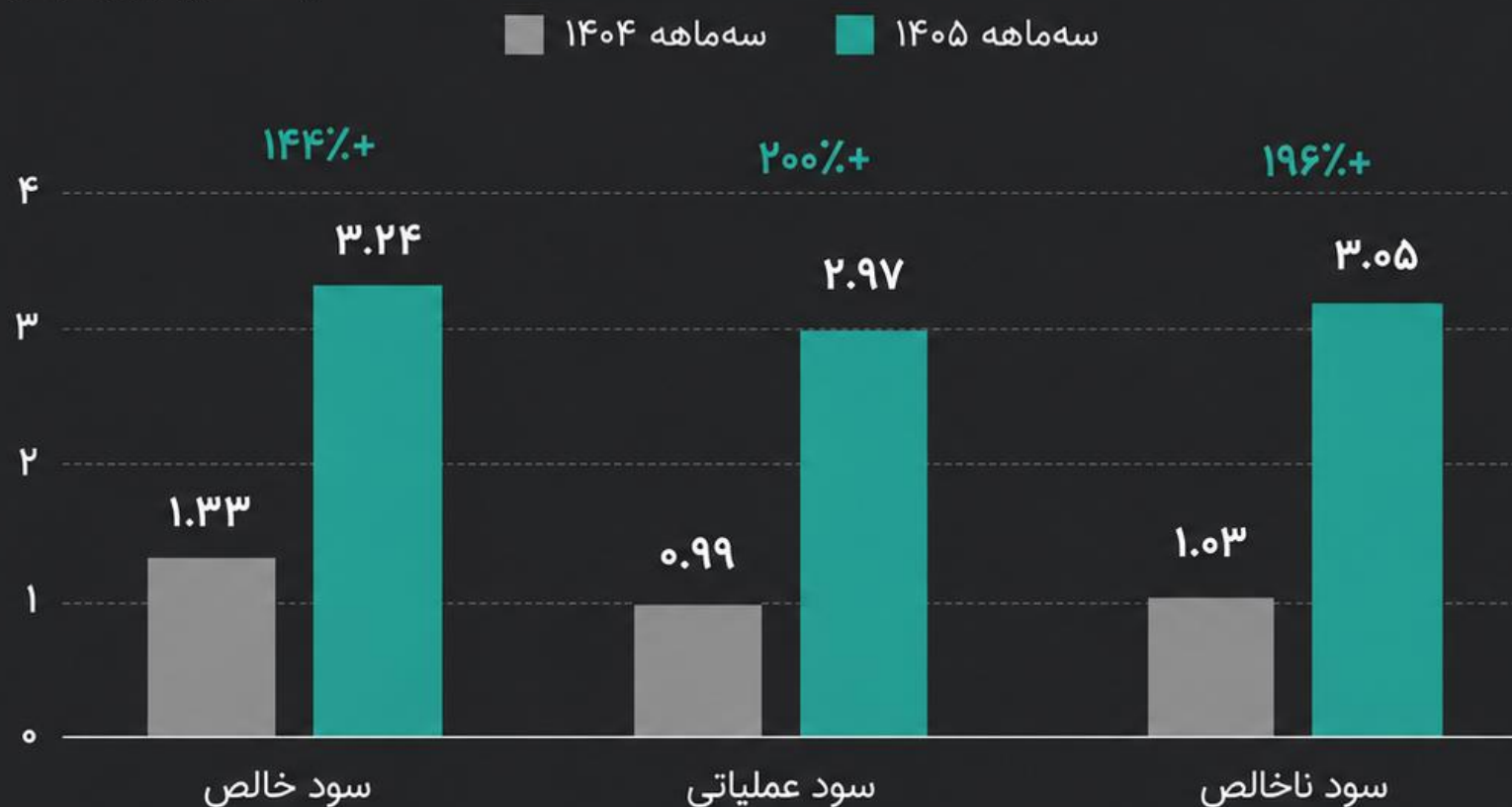
با وجود کاهش شدید در حجم
عملیات (تولید و فروش)،
درآمد عملیاتی شرکت
حدود ۳۸٪ افزایش یافته است.

این افزایش عمدتاً ناشی از
افزایش نرخ های فروش
در این دوره است.

مقایسه سودآوری سه ماهه نخست سال‌های ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵

واحد: هزار میلیارد تومان

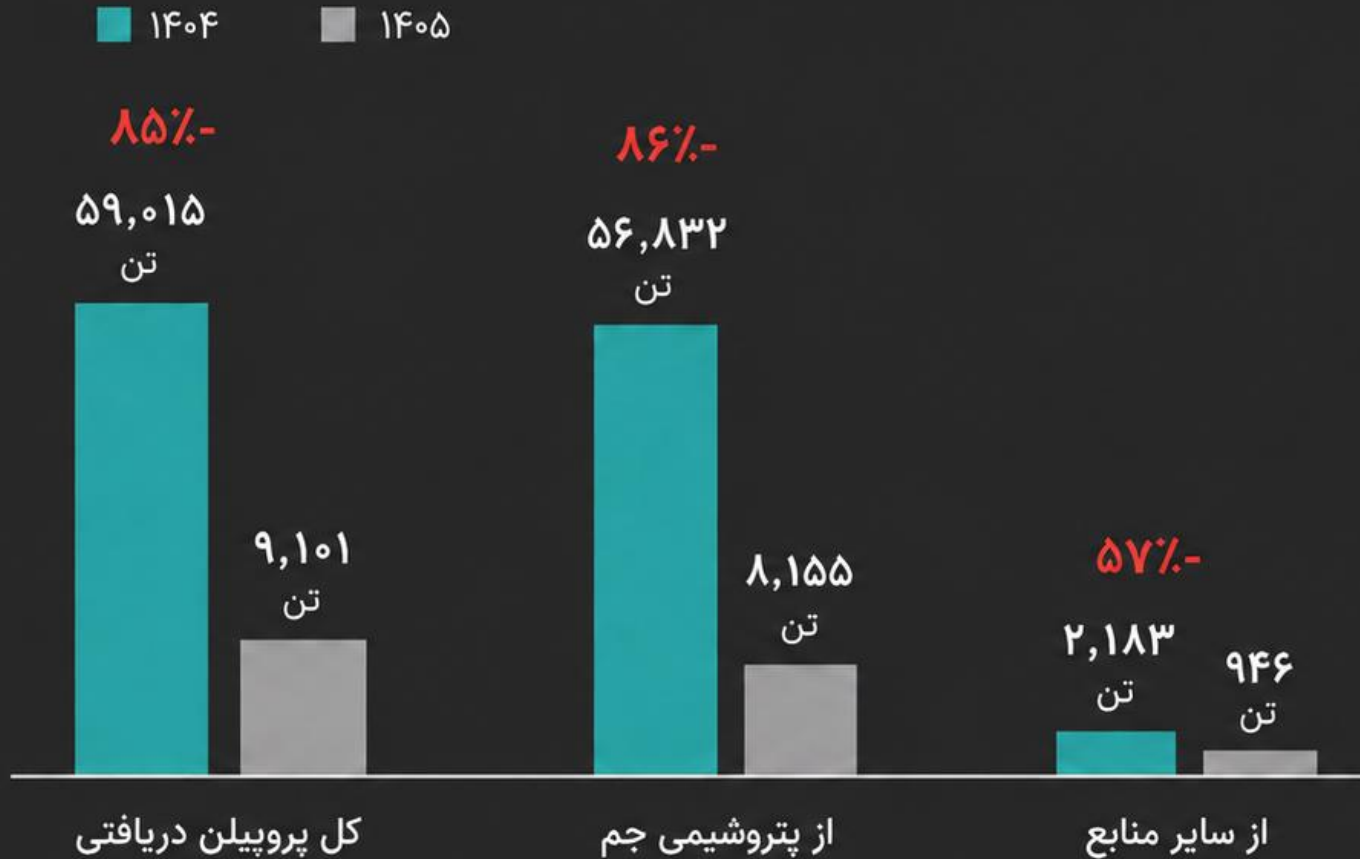

جهش سودآوری در سه ماهه ۱۴۰۵

رشد نرخ فروش و استفاده از موجودی ابتدای دوره،
افت شدید عملیات را جبران کرد.

وابستگی خوراک جم‌پیلن به پتروشیمی جم در سه‌ماهه ۱۴۰۵

مقایسه با سه‌ماهه ۱۴۰۴

بخش عمده خوراک پروپیلن جم‌پیلن از پتروشیمی جم تأمین می‌شود. در سه‌ماهه ۱۴۰۵، افت دریافت پروپیلن از این منبع اصلی، مهم‌ترین کانال انتقال اختلال به عملیات شرکت بوده است.

دوره	سهم پتروشیمی جم از کل پروپیلن
سه‌ماهه ۱۴۰۴	۹۶.۳٪
سه‌ماهه ۱۴۰۵	۸۹.۶٪

فولاد مبارکه اصفهان

فولاد مبارکه اصفهان یکی از بزرگترین تولیدکننده های ورق و سایر محصولات فولادی در کشور است که در استان اصفهان واقع شده است.

سال تأسیس:	۱۳۶۰
محصول اصلی:	انواع ورق ، سایر محصولات فولادی
صنعت فعالیت:	فلزات اساسی
ظرفیت سال ۱۴۰۵:	۱۵.۵ میلیون تن

بزرگترین شرکت فولادسازی در خاورمیانه

تحقق بودجه تولید ۱۴۰۵

مقایسه عملکرد سه ماهه اول ۱۴۰۵ با بودجه سال ۱۴۰۵
(واحد: تن)

درصد تحقق کل
از بودجه سال ۱۴۰۵

عملکرد سه ماهه اول ۱۴۰۵
۱,۸۵۷,۰۳۶ تن

بودجه سال ۱۴۰۵
۱۵,۴۵۶,۰۰۰ تن

محصول	عملکرد سه ماهه اول ۱۴۰۵	مقایسه با بودجه سال ۱۴۰۵	بودجه سال ۱۴۰۵
 گندله	۶۶۰,۳۴۰	۱۱%	۶,۰۰۰,۰۰۰
 آهن اسفنجی	۱۱۴,۰۹۳	۷%	۱,۵۵۰,۰۰۰
 تختال	۱۴۶,۵۵۲	۸%	۲,۰۰۰,۰۰۰
 ورق گرم	۶۳۸,۵۱۲	۱۵%	۴,۲۰۰,۰۰۰
 ورق سرد	۲۱۲,۲۹۳	۱۶%	۱,۳۵۶,۰۰۰
 محصولات پوشش دار	۶۵,۲۴۶	۱۹%	۳۵۰,۰۰۰

بودجه سال ۱۴۰۵

عملکرد سه ماهه اول ۱۴۰۵

مقایسه عملکرد تولید سه ماهه اول

مقایسه عملکرد سه ماهه اول ۱۴۰۵ با سه ماهه اول ۱۴۰۴
(واحد: تن)

افت کل نسبت به سال قبل
۷۶٪ کاهش

جمع عملکرد سه ماهه اول ۱۴۰۵
۱,۸۵۷,۰۳۶ تن

جمع عملکرد سه ماهه اول ۱۴۰۴
۷,۶۸۷,۱۴۹ تن

بیشترین افت
آهن اسفنجی
۹۵٪-

عملکرد سه ماهه اول ۱۴۰۵

عملکرد سه ماهه اول ۱۴۰۴

درصد افت نسبت به سال قبل

گندله

۶۶۰,۳۴۰

۱,۸۹۷,۴۴۶

۶۵٪ کاهش

آهن اسفنجی

۱۱۴,۰۹۳

۲,۳۳۵,۲۳۰

۹۵٪ کاهش

تختال

۱۶۶,۵۵۲

۲,۱۶۳,۴۷۳

۹۲٪ کاهش

ورق گرم

۶۳۸,۵۱۲

۸۳۰,۰۰۰

۲۳٪ کاهش

ورق سرد

۲۱۲,۲۹۳

۳۸۵,۰۰۰

۴۵٪ کاهش

محصولات پوشش دار

۶۵,۲۴۶

۷۶,۰۰۰

۱۴٪ کاهش

عملکرد ۱۴۰۴

عملکرد ۱۴۰۵

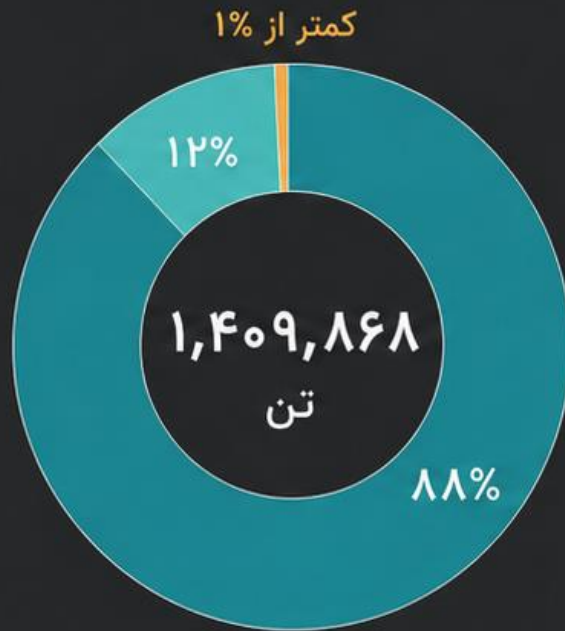

ترکیب مواد اولیه مصرفی فولاد مبارکه

سه ماهه نخست ۱۴۰۵

منابع تأمین مواد اولیه مورد استفاده در خطوط تولید (واحد: تن)

منابع تأمین مواد اولیه

بورس کالا	۱,۲۳۹,۳۳۰ تن (۸۸%)
تولید داخلی / از محل تولید	۱۷۰,۴۴۸ تن (۱۲%)
تأمین‌کنندگان داخلی و خارجی	۲۹ (کمتر از ۱%)

ترکیب مواد اولیه بر اساس میزان مصرف

منبع تأمین	مقدار (تن)	نام ماده
بورس کالا	۶۷۷,۸۳۵	کنسانتره سنگ آهن
بورس کالا	۲۹۰,۴۵۰	تختال خریداری
بورس کالا	۲۴۱,۰۴۵	آهن اسفنجی خریداری
از محل تولید	۱۲۹,۷۱۶	گندله تولیدی
از محل تولید	۳۶,۷۶۸	آهن اسفنجی تولیدی
بورس کالا	۳۰,۰۰۰	گندله خریداری
از محل تولید	۴,۰۵۴	آهن قراضه
تأمین‌کنندگان داخلی و خارجی	۱,۲۲۱	فروآلیاژها

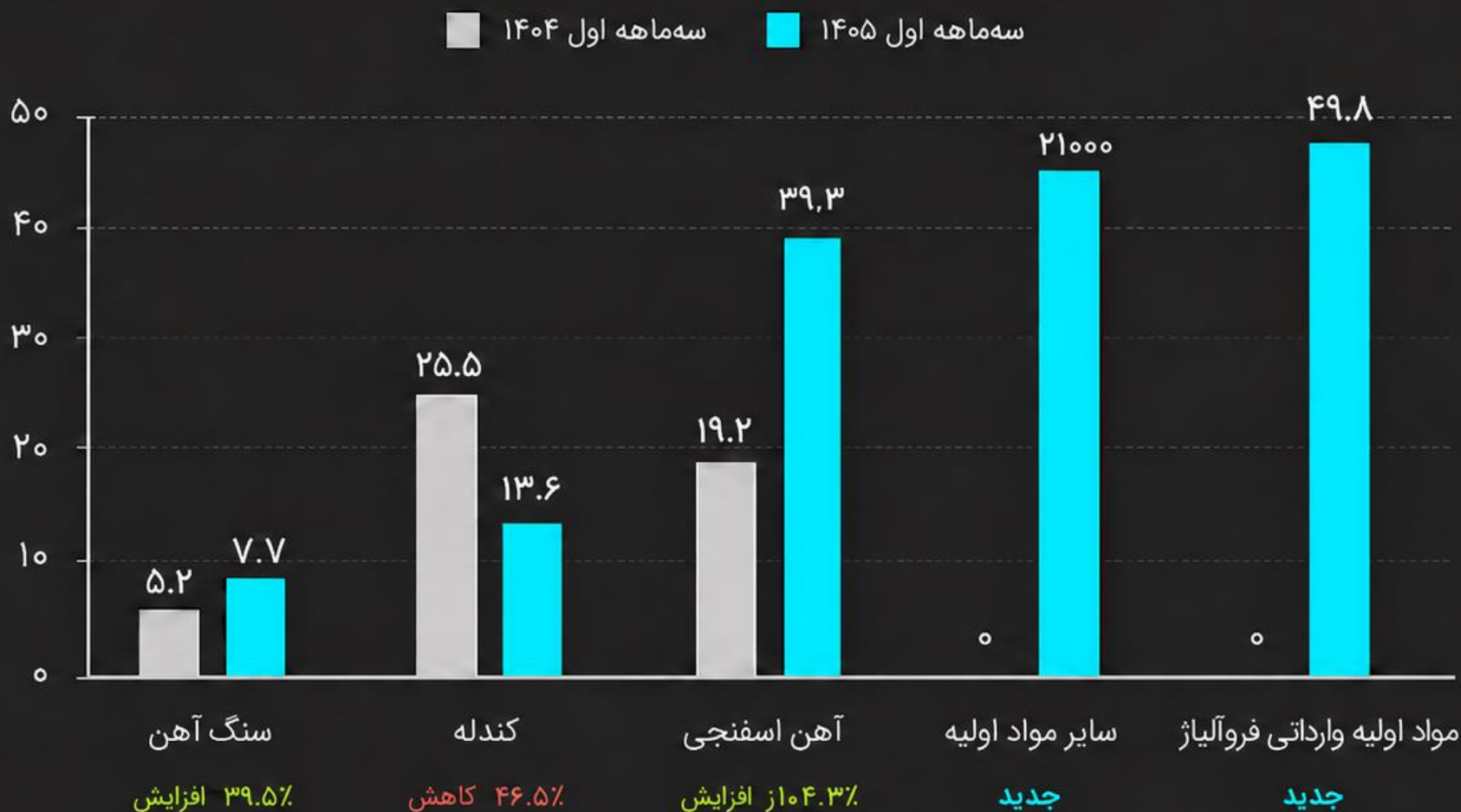
جمع کل: ۱,۴۰۹,۸۶۸ تن

نرخ خرید مواد اولیه

مقایسه سه‌ماهه اول ۱۴۰۵ با مدت مشابه سال قبل

مبالغ به میلیارد تومان

تحلیل

افزایش قابل توجه نرخ خرید آهن اسفنجی در سه‌ماهه نخست ۱۴۰۵ عمدتاً ناشی از آسیب به پخش تولید آهن اسفنجی فولاد مبارکه بوده است. این اختلال، شرکت را ناگزیر به تأمین حجم بیشتری از نیاز خود از بازار و خرید در نرخ‌های بالاتر کرده است.

ترکیب درآمد عملیاتی فولاد مبارکه

سال ۱۴۰۴ | شناسایی سهم محصولات در فروش داخلی، صادراتی و درآمد خدمات

واحد: میلیارد تومان

درآمد عملیاتی سال ۱۴۰۴

۳۶۶,۸۸۶

میلیارد تومان

فروش داخلی

۲۳۳,۰۰۰ (۶۳.۵٪)

محصولات گرم

۱۳۱,۰۰۰

(۳۵.۷٪)

محصولات سرد

۶۴,۰۰۰

(۱۷.۵٪)

سایر محصولات
فروش داخلی

۳۸,۰۰۰

(۱۰.۳٪)

فروش صادراتی

۶۹,۱۶۸ (۱۸.۹٪)

تختال صادراتی

۴۸,۳۰۰

(۱۳.۲٪)

محصولات گرم
صادراتی

۱۸,۰۰۰

(۴.۹٪)

سایر محصولات
صادراتی

۲,۸۶۸

(۰.۸٪)

درآمد ارائه خدمات

۶۴,۶۰۰ (۱۷.۶٪)

درآمد ارائه خدمات

۶۴,۶۰۰

(۱۷.۶٪)

فروش داخلی با سهم ۶۳.۵٪، اصلی‌ترین منبع درآمد عملیاتی در سال ۱۴۰۴ به شمار می‌رود.

محصولات گرم با ۱۳۱,۰۰۰ میلیارد تومان (۳۵.۷٪ از کل)، بزرگ‌ترین آیتم درآمدی در فروش داخلی است.

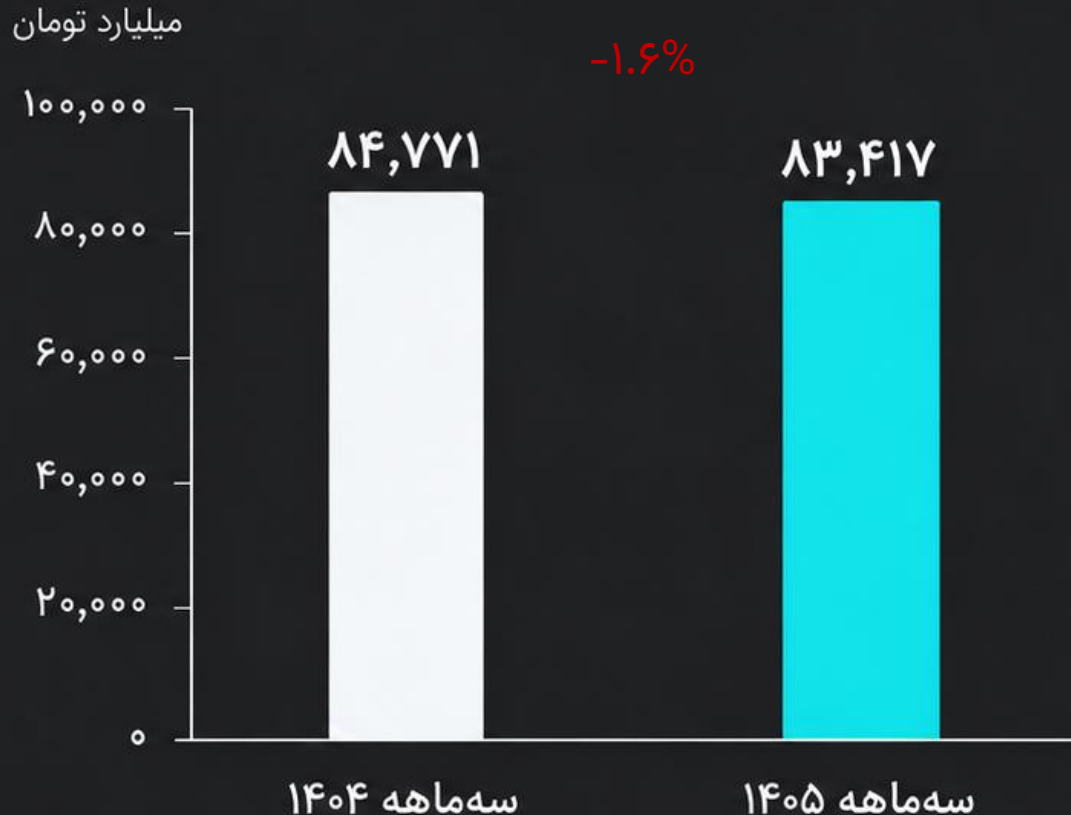
مقایسه درآمد عملیاتی سه ماهه فولاد مبارکه

| سه ماهه ۱۴۰۵ در مقایسه با سه ماهه ۱۴۰۴

نکته تحلیلی

دلیل اصلی کاهش، درآمد، آسیب به برخی پخش‌های کارخانه در اثر جنگ و همچنین مشکلات در تأمین مواد اولیه بوده است.

مقایسه درآمد عملیاتی

پوشش درآمد سه ماهه ۱۴۰۵ از درآمد سال ۱۴۰۴

درآمد سال ۱۴۰۴

۳۶۶,۸۸۶

میلیارد تومان

درآمد سه ماهه ۱۴۰۵

۸۳,۴۱۷

میلیارد تومان

۲۲,۷%

از درآمد سال ۱۴۰۴
توسط سه ماهه ۱۴۰۵ پوشش داده شده است.

ترکیب بهای تمام شده فولاد مبارکه

سال ۱۴۰۴ | واحد: میلیارد تومان

ریز ارقام سربار ساخت

	مبلغ (میلیارد تومان)	سهم از سربار ساخت
 دستمزد غیر مستقیم	۱۴,۷۹۴	۲۰.۴%
 مواد غیر مستقیم	۱۶,۳۳۵	۲۲.۴%
 انرژی	۲۴,۳۱۹	۳۳.۶%
 استهلاک	۲,۳۶۷	۳.۳%
 خدمات پیمانکاری	۹,۲۶۵	۱۲.۸%
 سایر ارقام	۵,۴۲۹	۷.۵%
 جمع سربار ساخت	۷۲,۴۰۹	۱۰۰%

مواد اولیه

۶۲.۴%

دستمزد مستقیم

۲.۳%

سربار ساخت

۳۵.۴%

جمع بهای
تمام شده

۲۰۴,۸۱۷

۱۰۰%

دستمزد مستقیم کمترین سهم را در ساختار بهای تمام شده دارد.

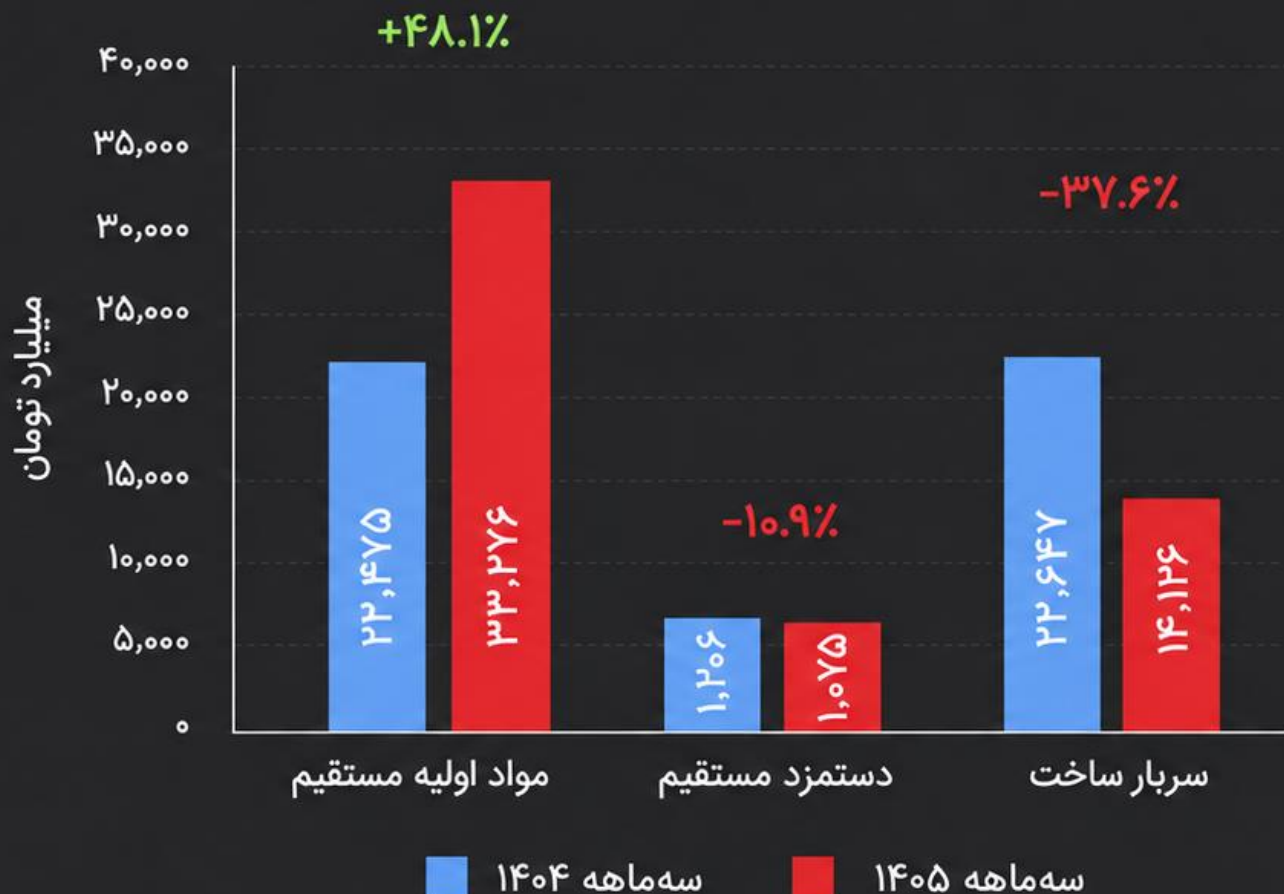
بیشترین سهم بهای تمام شده مربوط به مواد اولیه است.

مقایسه بهای تمام شده سه ماهه ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵

واحد: میلیارد تومان

مقایسه بهای تمام شده

مقایسه ساختار بهای تمام شده نشان می دهد که افزایش مواد اولیه سه ماهه ۱۴۰۵ عمدتاً به دلیل افزایش نرخ خرید مواد اولیه است .

همچنین جنگ و در نتیجه توقف بخش هایی از فعالیت شرکت منجر به کاهش برخی هزینه ها شده است که در کاهش سربار ساخت و دستمزد مستقیم نمایان شده است .

بازسازی و راه‌اندازی مجدد ناحیه فولادسازی

بازگشت تدریجی ظرفیت تولید پس از جنگ

پیش بینی تا پایان شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۵

بازگشت حدود ۵۰٪ ظرفیت تولید

- بازگشت بخشی از ظرفیت تولید
- افزایش تدریجی ظرفیت عملیاتی

خرداد ۱۴۰۵

راه‌اندازی مجدد

- بازگشت بخشی از خطوط تولید
- انجام عملیات تعمیرات و بازسازی
- آماده‌سازی تجهیزات برای راه‌اندازی مجدد

فروردین ۱۴۰۵

توقف بخشی از تولید

- خسارت گسترده به واحدهای آهن‌سازی و فولادسازی
- توقف بخشی از خطوط تولید

بررسی صنایع مختلف نشان می‌دهد که اثر جنگ صرفاً به خسارت مستقیم فیزیکی محدود نمی‌شود، بلکه از مسیرهای مختلفی مانند اختلال در زنجیره تأمین، محدودیت دسترسی به انرژی و مواد اولیه، افزایش هزینه‌های لجستیک، نوسان نرخ ارز و محدودیت در بازارهای فروش به فعالیت بنگاه‌ها منتقل می‌شود. شدت این اثر در صنایع مختلف یکسان نیست و به میزان وابستگی هر صنعت به زیرساخت، خوراک، واردات و بازارهای صادراتی بستگی دارد.

مطالعات موردی انجام‌شده در این گزارش نشان می‌دهد که در برخی شرکت‌ها، توقف یا کاهش ظرفیت تولید مستقیماً به افت فروش و افزایش فشار هزینه منجر شده است؛ در حالی که در برخی دیگر، افزایش نرخ فروش یا تغییر ترکیب محصول توانسته بخشی از افت مقداری تولید را جبران کند. از این رو، برای ارزیابی اثر واقعی بحران، نباید صرفاً به حجم تولید یا درآمد نگاه کرد و لازم است هم‌زمان تولید، نرخ فروش، ترکیب محصول، هزینه تأمین و سرعت بازیابی ظرفیت عملیاتی مورد بررسی قرار گیرد.

نتایج این بررسی نشان می‌دهد که در شرایط بحران، کیفیت شرکت‌ها بیش از گذشته از طریق توان مدیریت ریسک و انعطاف عملیاتی مشخص می‌شود. شرکت‌هایی که منابع تأمین متنوع‌تر، دسترسی پایدارتر به انرژی و خوراک، بازار فروش گسترده‌تر و توان مالی بالاتری دارند، در برابر شوک‌های بیرونی مقاوم‌تر بوده و امکان بازگشت سریع‌تری به شرایط عادی خواهند داشت. گزارش نیز بر اهمیت تصمیم‌گیری سریع، مدیریت ریسک و برنامه‌ریزی منعطف در چنین شرایطی تأکید دارد.

در مقابل، وابستگی بالا به یک منبع خوراک، واردات، زیرساخت خاص یا بازار محدود می‌تواند آسیب‌پذیری شرکت را به‌طور معنی‌داری افزایش دهد. بنابراین در ارزیابی شرکت‌ها در دوره‌های پرریسک، علاوه بر سودآوری فعلی، باید به پایداری زنجیره تأمین، ساختار هزینه، انعطاف تولید، تنوع بازار فروش و سرعت بازگشت ظرفیت توجه ویژه داشت.